

Glasnik Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu 18(23), 2014

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2014**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:252:056896>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial 4.0 International](#)/[Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-15**

Sveučilište u
Zagrebu

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Archives - UNIZG Archives](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

**AMAC UNIVERSITATIS
ZAGRABIENSIS**

ALMAE MATRIS CROATICAE ALUMNI
GLASNIK SAVEZA DRUŠTAVA BIVŠIH STUDENATA I PRIJATELJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ISSN 1334-1081

Zagreb, siječanj 2014.

Broj 18 (23)

Pod visokim pokroviteljstvom

Predsjednika Republike Hrvatske prof. dr. sc. Ive Josipovića

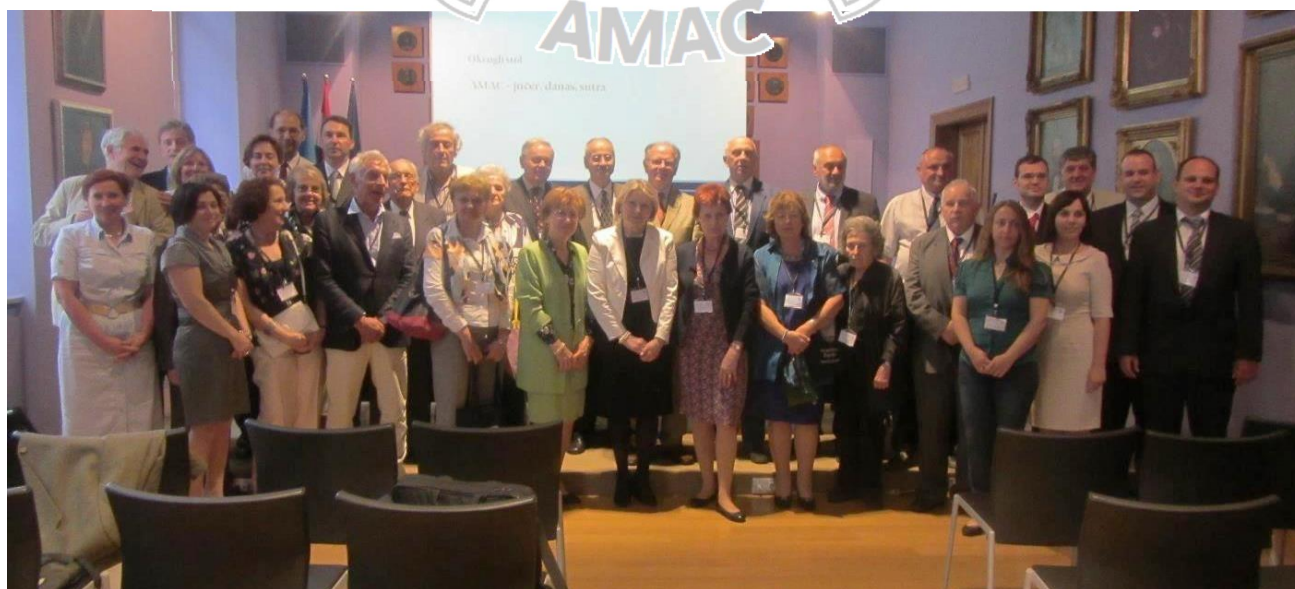
i gradonačelnika Grada Zagreba gospodina Milana Bandića

28. i 29. lipnja 2013. održan

SABOR

Saveza AMCA/AMAC društava

bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu

Sadržaj

Uvodnik	3
Sabor AMAC/AMCA Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu	4
Alumni - snaga Sveučilišta	12
O psihološkom kapitalu i zapošljivosti	13
Vijesti iz AMAC/AMCA udruga	14
Udruga diplomanata Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu AMAC – SC	14
Hrvatska udruga diplomiranih inženjera i inženjera Fakulteta prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu - AMAC – FSC	15
10. skupština Hrvatske udruge bivših studenata i prijatelja TTF-a – AMCA TTF	15
Hrvatska udruga diplomiranih ekonomista Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu	17
Prvi doktor zubne medicine na Sveučilištu u Zagrebu postao članom AMA SFZG	17
Održan Božićni koncert AZ „Vladimir Prelog“	18
Suradnja: AMCA Toronto, University of Toronto i Sveučilište u Zagrebu	19
Okrugli stol: Pogled na Konstantinovo doba 2013 313	20
Od korova do tkanine – autohtoni hrvatski suvenir iz brnistre	20
<i>Istaknuti alumni</i> - Intervju s prof. dr. sc. Zdenkom Kovačem	27
Pregled važnijih događanja na Sveučilištu u Zagrebu u 2013. godini	29

Najljepše zahvaljujemo na pomoći u organizaciji

Sabora Saveza AMAC/AMCA društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu

Grad Zagreb

Sveučilište u Zagrebu

Rektorat Sveučilišta u Zagrebu

Agronomski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu

Ekonomski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu

Fakultet elektrotehnike i
računarstva Sveučilišta u
Zagrebu

Fakultet kemijskog
inženjerstva i tehnologije
Sveučilišta u Zagrebu

Fakultet prometnih znanosti
Sveučilišta u Zagrebu

Fakultet strojarstva i
brodogradnje
Sveučilišta u Zagrebu

Muzička akademija
Sveučilišta u Zagrebu

AMAC Deutschland – e.V.

Osnivač i nakladnik: Sveučilište u Zagrebu, p.p. 407, HR-10002 Zagreb, Hrvatska * URL: www.unizg.hr *
UREDNIŠTVO: Glavna urednica: Helena Jasna Mencer; Izvršni urednici: Krunoslav Kovačević, Srećko Seljan, Mario Šafran i Paula Pavletić; Grafička urednica: Anita Tarbuk * Adresa: Alumni ured Sveučilišta u Zagrebu; n/r. Paula Pavletić, tajnica Saveza; Kralja Zvonimira 8, HR-10000 Zagreb * tel. +385 1 4698109; e-adresa: alumni@unizg.hr
* Izlazi dva puta godišnje i šalje se besplatno članovima AMAC/AMCA društava * Tisak: Sveučilišna tiskara, Zagreb
* Glasnik se objavljuje i na mrežnim stranicama: <http://www.unizg.hr/suradnja/alumni-i-zaklada-sveucilista/alumni/amac-glasnik>

Uvodnik

Poštovani alumni Sveučilišta u Zagrebu, dragi prijatelji, dragi čitatelji,

Ovim brojem Glasnika započinje novi period u djelovanju našeg Saveza. Na Saboru u lipnju 2013. vaši su predstavnici izabrali novo vodstvo koje ćete upoznati u prilogu „Održan Sabor AMAC/AMCA Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu“. Izvor za taj prilog bio je tonski zapis, iscrpan zapisnik sa Sabora kojeg je pisala prof. dr. sc. Mirela Leskovic kao i poseban broj Glasnika kojeg smo objavili za potrebe Sabora. U ovom je članku Uredništvo kraće ali vjerodostojno prenijelo glavne naglaske i buduće smjernice alumni djelovanja Saveza koje su izrečene na Saboru. Bilo bi nam drago da s jednakim zadovoljstvom pročitate stranice Glasnika s kojim su ih i autori tih priloga pisali.

Prije svega, iskreno vjerujem da vas zanima razvija li se u kojoj brzini alumni pokret na Sveučilištu u Zagrebu. Postigli smo, doduše, sve što smo prije četiri godine zacrtali kao što je vidljivo iz Izvješća o radu tiskanom u posebnoj broju Glasnika. Možemo li biti zadovoljni? Osobno nisam sretna, jer znam koliki je broj divnih ljudi, volontera uložio svoj preveliki trud i vrijeme za samo korak naprijed. AMAC udruge razvile su brojne sekcije sportskog i umjetničkog karaktera; pjevamo, crtamo, planinarimo, igramo nogomet i stolni tenis, veslamo, putujemo... Društveni život još uvijek malog broja alumna jest vrlo pozitivan rezultat djelovanja Saveza. No, to je samo, kao što reče jedna naša gošća savjetnica za alumni pokret, „friends raising“. A što je s „funds raising“, što je s istinskim alumni aktivnostima, povezivanjem s gospodarstvom, savjetovanjem u razvoju studijskih programa i dr.

Alumni ured na Sveučilištu savjetovat će kako aktivirati alumni urede na fakultetima. Na to vas podsjeća i rektorovo pismo, kao nastavak pisma koje je uputio prošlu jesen članovima Senata, i na koje nema/ima odgovora. Osnovani smo i Zakladu Sveučilišta, nadamo se da će natječaj potaknuti projekte i okruženje Sveučilišta za istinskim alumni radom. O tome ima riječi na stranicama Glasnika. Vrijedno je obratiti pozornost na prilog „O psihološkom kapitalu i zapošljivosti“, posebice na pitanja postavljena na kraju članka.

Središnji, po mojem mišljenju posebno ugledni dio Glasnika, čine dva priloga: „Visoko obrazovanje kao izazov“ rektora Alekse Bjeliša i prorektorice Blaženke Divjak, i „O internacionalizaciji sveučilišta, novim udžbenicima i studijskoj metodologiji te o poremećaju ponašanja i nadrealizmu hrvatskih političara“ autora Zdenka Kovača, profesora na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U prvo spomenutom prilogu autori iznose svoja stajališta o aktualnim problemima visokoškolskog obrazovanja u Hrvatskoj i prijedlozima njihovog rješavanja. Članak je kritički i realan, a potaknut je tekстом gospodina Mislava Balkovića iz Hrvatske udruge poslodavaca (HUP-a) objavljenom u *Poslovnom dnevniku* u srpnju 2013. Dvoje autora daju svoje viđenje (i Sveučilišno viđenje) potrebnih promjena, financijskih uvjeta, kvota, zapošljivosti, očekivanih strateških odluka, odgovora tržišta, komercijalizacije i privatizacije obrazovanja, kritike Ministarstva. U svakom slučaju vrijedan tekst za zainteresiranu znanstvenu i nastavnu zajednicu i za ispravno informiranje poslodavaca i političara, ako će ga htjeti pročitati i poslušati. Naposljetku, to je vrijedan tekst za sve alumne jer potiče na razmišljanje o potencijalnim akcijama za snažnim partnerstvom sa Sveučilištem.

Drugi važni prilog pripada rubrici *Istaknuti alumni*. Poznajem prof. dr. sc. Zdenka Kovača već dugi niz godina kao pomoćnika ministra, prorektora, neumornog raspravljачa o sveučilišnoj politici, urednika i autora, patofiziologa. Saznajmo odgovore ovog istaknutog alumnusa Sveučilišta u Zagrebu na postavljena pitanja, koja, nadam se, zanimaju naše čitatelje!

Nadalje, sa stranica Glasnika saznat ćemo što ima novoga u novim udrugama Saveza i koji su bili važniji događaji tijekom 2013. na Sveučilištu.

Na kraju, podsjetit ću vas što je temeljna misija alumna svakog sveučilišta pa i Sveučilišta u Zagrebu:

- (i) Širenje svijesti u hrvatskom društvu o alumni ideji i kulturi kao obliku društveno odgovornog ponašanja,
- (ii) Širenje ugleda i promoviranje imena Sveučilišta,
- (iii) Povećanje osjećaja pripadnosti i lojalnosti alumna svojoj *Alma Mater*,
- (iv) Pобољшanje životnih i radnih uvjeta alumna,
- (v) Jačanje veza između Sveučilišta i generacija bivših i sadašnjih studenata kao i njihovih prijatelja u zemlji i inozemstvu,
- (vi) Štićenje zajedničkih interesa *Alma Mater* i alumna.

Za dobrobit Sveučilišta i njegovih alumna i prijatelja!

Prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer,
Predsjednica Saveza u ime Predsjedništva

Sabor AMAC/AMCA Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu

Sabor Saveza AMAC/AMCA društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu održan je od 27. do 29. lipnja 2013. pod visokim pokroviteljstvom Predsjednika Republike Hrvatske prof. dr. sc. Ive Josipovića i gradonačelnika Grada Zagreba gospodina Milana Bandića.

Već u četvrtak, 27. lipnja 2013. predstavnici Predsjedništva Saveza i sudionici Sabora na zagrebačkom su groblju Mirogoj posjetili posljednja počivališta istaknutih alumna Sveučilišta u Zagrebu, nobelovca Vladimira Preloga, prof. dr. sc. Žarka Dolinara i prof. dr. sc. Grete Pifat-Mrzljak, odali im počast, položili cvijeće i zapalili svijeće na njihovim grobovima.

Radna sjednica Sabora

U petak 28. lipnja 2013. održana je izborna sjednica Sabora u auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu. Nazočili su zastupnici svih sastavnica AMAC/AMCA Saveza Sveučilišta u Zagrebu (Domus): Alumni FFZG (Filozofski fakultet), Alumni KIF (Kineziološki fakultet), AMCA ERF (Edukacijsko rehabilitacijski fakultet), AMCA FAZ (Agronomski fakultet), AMAC Alumni FER (Fakultet elektrotehnike i računarstva), AMACIZ (Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije), AMAC FOI (Fakultet organizacije i informatike), Hrvatska udruga diplomiranih ekonomista EFZG (Ekonomski fakultet), AMAC FSC (Fakultet prometnih znanosti), AMAC Učiteljskog fakulteta u Zagrebu, AMA FBF (Farmaceutsko-biokemijski fakultet), AMCA FA (Građevinski fakultet), AMAMUZ (Medicinski fakultet), AMAC FSB (Fakultet strojarstva i brodogradnje), AMAC SC (Hrvatski studiji), AMAC SFZG (Stomatološki fakultet), AMCA TTF (Tekstilno-tehnološki fakultet), AMAC Središnjica (Rektorat Sveučilišta) i AMAC VEF (Veterinarski fakultet).

Saboru su nazočili i predstavnici AMAC/AMCA Mundus: AMAC SYDNEY (Australija), AMAC – DEUTSCHLAND (SR Njemačka), AMCA PARIS (Francuska), AMCA CANADA – QUEBEC i AMCA TORONTO (Kanada) i AMACUS MIDWEST (Sjedinjene Američke Države).

Sjednicom je predsjedala predsjednica Saveza AMAC/AMCA prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer koja je otvorila sjednicu i u ime Predsjedništva Saveza i Organizacijskog odbora Sabora pozdravila sve uzvanike te posebno goste iz svijeta: Amerike, Kanade, Australije, Njemačke i Francuske te se posebno zahvalila alumnima našeg Sveučilišta, predsjedniku Republike Hrvatske prof. dr. sc. Ivi Josipoviću i gradonačelniku gospodinu Milanu Bandiću, što su svojom nazočnošću uveličali ovaj skup i to ne samo u svojstvu predsjednika i gradonačelnika već i kao *alumni* Sveučilišta u Zagrebu.

Saboru se obratio rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš, koji je u svojem izlaganju podsjetio kako je prije više od dvadeset godina osnovano Društvo bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu, čime je započelo sustavno promišljanje o završenim studentima,

Uvodno slovo rektora Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Alekse Bjeliša

te započeo organizirati rad na njihovu okupljanju. Uspostavom prve alumni organizacije 1989. godine stvoren je preduvjet za provedbu različitih organiziranih djelatnosti prema uzoru na one koje se provode na sveučilištima s dugim i razvijenim tradicijama širom svijeta. Posebno se zahvalio svima koji su u proteklom razdoblju svojim entuzijazmom i volonterskim aktivnostima širili svijest o ulozi Sveučilišta u društvu te pomagali jačanju alumni organizacije, posebice u prijelomnim trenucima u nedavnoj povijesti naše domovine i našega Sveučilišta. Ukazao je na važnost održavanja Sabora kao jednog od ključnih čimbenika intenziviranja postojećih aktivnosti i pokretanja novih alumni inicijativa, te na važnost sustavnog praćenja relevantnosti studija mjerenu kroz uspješnost svojih bivših studenata u njihovim radnim okruženjima.

Jednako je tako važno promicanje ideje zajedništva, jačanje osjećaja trajne povezanosti bivših studenata sa svojim sveučilištem i poticanje filantropije koja, između ostalog, može značajno pridonijeti sustavnom poticanju uspješnosti i kreativnosti novih mladih generacija studenata.

Osnivanjem Zaklade Sveučilišta u Zagrebu stvoren je preduvjet za širenje postojeće alumni inicijative filantropskim i donatorskim aktivnostima. Uprava Sveučilišta u Zagrebu daje punu i svestranu podršku Predsjedništvu Saveza AMAC društava u provedbi njegove Strategije i ispunjavanju ciljeva zacrtanih za sljedeće razdoblje.

Gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić

pozdravio je sve nazočne te u svom izlaganju istaknuo da je znanstvena izvrsnost ove zemlje ono najbolje što imamo i ono čime se možemo ponositi. Naglasio je da moramo biti svjesni kako kao mala zemlja

drugima možemo konkurirati znanjem, obrazovanjem, organizacijom, kompetencijom i strukom. Nada se da će

se zajedničkim radom stvoriti preduvjeti za nove projekte kako bi nam svima bilo bolje, te da će se na više mjesta čuti "kranovi" poput onih s Muzičke akademije u susjedstvu Rektorata Sveučilišta. Istaknuo je da će se uvijek rado boriti za ovakve projekte te da će status alumna svojim radom nastojati i opravdati.

Predsjednik Republike Hrvatske prof. dr. sc. Ivo Josipović

U pozdravnom govoru prof. dr. sc. Ivo Josipović, predsjednik Republike Hrvatske istaknuo je važnost Sveučilišta kao glavne pokretačke snage za sve *alumne*. Sveučilište ima misiju da obrazuje i odgaja te da bude pokretačka snaga razvoja društva u čemu su ujedinjene sve generacije onih koji su na Sveučilištu studirali ili podučavali. Kada nakon puno godina sretnemo ljude s kojima smo studirali ili one koji su studirali na našem Sveučilištu, osjetimo povezanost, bez obzira što ih možda nismo sreli zbog generacijskog jaza ili studiranja na različitim fakultetima koji su, nažalost, razasuti po cijelom gradu a ne u okviru jednog kampusa, osjetimo da smo radili nešto korisno za društvo, a ne samo za nas osobno. Zaključio je kako ovdje okupljeni očito imaju taj osjećaj misije na čemu je zahvalan. Suradnja naše akademske zajednice jedna je od onih pokretačkih sila u društvu i pri ulasku Hrvatske u Europsku uniju treba se sjetiti i zahvaliti svima onima koji su kroz svoj akademski rad dali doprinos da nam Hrvatska bude bolja i uspješnija. Predsjednik je Saboru zaželio uspješan rad a prisutnima da ne zaborave misiju Sveučilišta.

Izješće o radu Predsjedništva AMAC Saveza od posljednjeg Sabora 2009.

U radnom dijelu Sabora predsjednica Saveza prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer podnijela je „Izješće o radu Predsjedništva AMAC/AMCA Saveza u razdoblju od 2009. do 2013. godine“. U prethodnom razdoblju napravljeni su značajni pomaci u radu Saveza prema ranije postavljenim strateškim ciljevima. Ispunjene su osnovne pretpostavke za uspješno djelovanje Saveza i osigurana je nužna logistika. Izrađen je pečat i memorandum u skladu sa Statutom Saveza, osiguran je prostor i radno mjesto za Alumni ured, otvorena je web stranica Saveza i osigurano je održavanje stranice i veza na fakultetske alumni udruge. Putem *Glasnika Saveza* osigurano je kontinuirano in-

formiranje članstva o radu Saveza. Osigurano je financiranje Saveza iz proračuna Sveučilišta do ostvarivanja vlastitih sredstava. Uspostavljena je bolja komunikacija s fakultetima, što je rezultiralo osnivanjem novih alumni udruga. Uveden je pojam počasnog zaslužnog alumna te je inaugurirana medalja/plaketa s likom Žarka Dolinara koje će se na ovom Saboru po prvi puta dodijeliti zaslužnim pojedincima. Prof. Mencer je istaknula kako se kontinuirano radi na organiziranju društvenih kontakata među alumnima u cilju postizanja filantropskog i donatorskog djelovanja. Osnovana je *Zaklada Sveučilišta u Zagrebu*, a namjera je Saveza da se alumni uključe u aktivnosti *Zaklade*. U tom cilju u *Glasniku* su objavljeni prilozi o zakladništvu i filantropiji, a Alumni ured je sudjelovao u organizaciji Okruglog stola na tu temu.

Na kraju izvješća prof. Mencer najljepše je zahvalila Upravi Sveučilišta na potpori, te istaknula kako Predsjedništvo Saveza djeluje kao središnje savjetodavno tijelo koje je u proteklom razdoblju ispunilo svoju misiju u smislu ostvarenja zadanih strateških ciljeva. Napominje da je za razvitak i širenje velike ideje o zajedničkom alumni djelovanju za dobrobit naše *Alma Mater* zaslužan veliki trud malog broja volontera (s obzirom na broj alumna koji su stekli neku od diploma na Sveučilištu u Zagrebu i koji bi mogli biti aktivni u alumni društvima), te da je teško uhvatiti korak sa sveučilištima koja su stoljećima stvarala uspješnu alumni klimu i njegovali tradiciju alumni ponašanja. Projektom prihvaćanja alumni filozofije ulazimo u područje promjene percepcije sveučilišta i sveučilištaraca u javnosti i to u teškom političkom i društvenom trenutku a za „prozaične“ promjene, poput osiguravanja pretpostavki za rad, gospodarska situacija je velika prepreka. (cjelovito izvješće nalazi se u knjižici Sabora, te na mrežnoj stranici www.unizg.hr).

Predsjednica Saveza AMAC društava prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer podnosi Izješće o radu Saveza

Dodjela priznanja zaslužnim alumnima

Kao što je već naglašeno, po prvi put od početka djelovanja AMAC Saveza dodijeljena su priznanja „Žarko Dolinar“ zaslužnim alumnima za razvoj i napredak alumni pokreta i AMAC društava u Hrvatskoj i inozemstvu. Prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer uvodno je kratko objasnila inicijativu za ustanovljavanje posebnih priznanja najuspješnijim i najzaslužnijim alumnima za osnutak, razvoj i napredak alumni pokreta AMAC društava u Hrvatskoj i svijetu koja je potekla od Nine Sidneya iz Australije još na Saboru 2004., a prijedlog je ponovljen i na Saboru 2009. Predsjedništvo Saveza prihvatilo je ovu inicijativu te je odlučeno da se takva nagrada nazove prema profesoru Žarku Dolinaru, znamenitom hrvatskom medicinaru i sportašu koji je djelovao u Švicarskoj i jednom od

najaktivnijih promicatelja alumni ideje u svijetu i u Hrvatskoj. Izrada priznanja povjerena je studentu Akademije likovnih umjetnosti Nikoli Vudragu, koji je prema mišljenju Predsjedništva opravdao ukazano povjerenje.

Priznanja zaslužnim alumnima (rad studenta Akademije likovnih umjetnosti Nikole Vudraga)

Medalje su dodijeljene prof. emer. dr. sc. Zvonimiru Šeparoviću, za iniciranje ideje okupljanja alumna na Sveučilištu u Zagrebu i svijetu te prof. emer. dr. sc. Branku Kunstu, za osnivanje prve alumni udruge na Sveučilištu u Zagrebu 1990. godine i dugogodišnji rad u alumni udruzi. Plakete za promicanje alumni filozofije na Sveučilištu u Zagrebu dodijeljene su prof. dr. sc. Greti Pifat-Mrzljak (posthumno), prof. dr. sc. Ivici Džebi i dr. sc. Krunoslavu Kovačeviću iz Hrvatske, te Nini Sydneyu iz Australije i Nikoli Demarinu iz Toronta. Iscrpni alumni životopisi dobitnika koji ih kvalificiraju za priznanja nalaze se u knjižici Sabora. Priznanja „Žarko Dolinar“ uručio je rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš. Prof. emeritus dr. sc. Branko Kunst je u ime dobitnika zahvalio na dodijeljenim priznanjima. Istaknuo je da im posebnu čast čini što priznanja nose ime prof. Dolinara zbog njegovih velikih zasluga na propagiranju alumni ideje putem svojih kontakata u svijetu, kao i zbog činjenice da je on bio čovjek koji je u teškim vremenima svojim optimizmom ujedinio naše akademičare širom svijeta. Trebalo je doći i vrijeme kada je tadašnji rektor prof. Šeparović mogao i službeno organizirati osnivanje Saveza AMAC-a i posebno istaknuo kako mu je žao što prof. Šeparović nije prisutan da kaže koju riječ o tome. Prof. Kunst je podsjetio na riječi Žarka Dolinara koji je rekao – mi u svijetu možemo dosta toga učiniti, ali srce organizacije mora biti u Zagrebu, na Zagrebačkom sveučilištu.

Dobitnici priznanja „Žarko Dolinar“

Nakon dodjele priznanja prof. dr. sc. Vera Turković ukratko je iznijela podatke o pristupu autora izradi medalje i priznanja i podatke o autoru priznanja, darovitom studentu Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu i njezinom studentu, Nikoli Vudragu. Istaknula je kako je Nikola Vudrag student kiparskoga odsjeka programa modula mala plastika ili medaljerstvo i poseban je talent koji izazovima ovog vremena ili vremena kada dominira konceptualna umjetnost ima sposobnost nevjerojatnih figuracija što je upravo jedan od imperativa male plastike i medalje. Zaključuje kako je student ALU izvrsno izvršio povjereni zadatak.

O nazivu AMAC/AMCA

Rad Sabora nastavljen je izlaganjem “AMAC ili AMCA” koje je održao prof. dr. sc. Ivica Džeba. Tijekom izlaganja prof. Džeba je pojasnio razlike između naziva AMAC i AMCA te ukazao na podrijetlo riječi alumni, *alumnus* i *Alma Mater*.

Riječ alumni je množina riječi *alumnus* koja na latinskom jeziku znači hranjenik ili pitomac, a vjerojatno potječe od skolastičkog načina obrazovanja. Oni su živjeli, hranili se i radili u posebnim ustanovama - alumnatima. U novije

doba taj je naziv vezan uz kampuse sveučilišta, mjesta gdje studenti i nastavnici zajedno žive i rade, a kao posljedica toga se bivši studenti nazivaju alumnima, što je posebno karakteristično u anglosaksonskim zemljama.

Izlaganje prof. dr. sc. Ivica Džebe

Tako je danas uobičajeno da se i na sveučilištima koja nemaju karakteristike alumната (koleđa, kampusa i slično), bivši studenti također nazivaju alumni. *Alma Mater* znači majka hraniteljica, što je danas sveučilište gdje postoji izvor znanja i gdje se obrazuju ljudi koji će dalje obrazovati nove generacije mladih ljudi.

Kratice AMCA i AMAC – *Alma Matris Croaticae Alumni* i *Alma Matris Alumni Croaticae*, jednakog su značenja. Dodavanjem riječi *Croaticae* uz *Alma Matris Alumni* (AMA), htjelo se naglasiti da su to bivši studenti iz Hrvatske, dakle hrvatskih sveučilišta. Kako je kratica AMCA već bila iskorištena, odnosno zaštićena u SAD-u, kod kratice AMCA prebačena su dva slova i udruga je dobila novi naziv AMAC. Posebno je istaknuo važnost pravilnog korištenja termina vezanih uz *alumne*, *alumni*, *alumnus*. Kada se govori o pojedincu tada se kaže da je on *alumnus* sveučilišta, ako se govori u množini tada su to *alumni* određenog sveučilišta. Ako se govori samo o jednoj osobi ženskog roda, tada je ona *alumna* ili u množini *alumnae*. (cjelovito izvješće nalazi se u knjižici Sabora).

Student Muzičke akademije Ivan Jakšeković (mentor: prof. Silvano Kuzmin) je tijekom glazbenog predaha izveo točku Andante iz 2. sonate za solo violinu u a-molu

Alumni – (neiskorištena) snaga sveučilišta

Dr. sc. Krunoslav Kovačević je u svojem izlaganju govorio o razlici alumni organizacija u svijetu i u Hrvatskoj. Dok u svijetu važan dio aktivnosti alumni društava čini posredovanje pri zapošljavanju, usmjeravanje studenata prema potrebama gospodarstva, izrada planova za karijeru budućih stručnjaka i sl., kod nas su za sada aktivnosti većinom društvene: kulturne, sportske, stručne, zabavne i sl.

Izlaganje dr. sc. Krunoslava Kovačevića

Posve je jasno da na Sveučilištu u Zagrebu nije bilo moguće u kratkom vremenu dostići razmjere tih uspješnih organizacija. Također, baš u tom vremenu je započeo Domovinski rat, pa su novostvorene organizacije u svijetu (AMAC *Mundus*) usmjerile svoju djelatnost na pomaganje Hrvatskoj tijekom njezine borbe za samostalnost. Osim materijalne pomoć koja je bila vrlo velika, snažna je bila i lobistička uloga u matičnim državama na informiranje tamošnjih građana i političara, te naponi za zaustavljanje rata u Hrvatskoj i njezino priznanje. No prošlo je dovoljno vremena i skupljeno je dovoljno iskustava, te ubuduće treba usmjeriti aktivnosti na zajedničke, integrirajuće

akcije uz zadržavanje postojećih aktivnosti različitih AMAC/AMCA društava. Dvije takve aktivnosti su osnivanje Zaklade Sveučilišta u Zagrebu, te mogućnost da svaki alumni dobije e-mail adresu:

ime.prezime@alumni.unizg.hr.

Predstoji i integriranje Ureda za razvoj karijera u strukturu Sveučilišta. (cjelovito izvješće nalazi se u knjižici Sabora)

Zaklada Sveučilišta u Zagrebu

Prorektorica Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Vesna Vašiček u svojem je izlaganju iznijela razloge osnivanja Zaklade Sveučilišta u Zagrebu te istaknula kako je ta inicijativa puno mlađa od inicijative i aktivnosti samih alumni udruga. Zaklada je potaknuta donatorskim sredstvima iz inozemstva te je osnovana 2010. godine. Naglasila je kako je zaklada po definiciji imovina koja je namijenjena da prihode koje steče trajno koristi za ostvarenje općekorisne svrhe zbog koje je osnovana. Trenutna vrijednost zakladne imovine Zaklade Sveučilišta u Zagrebu je približno 1,9 milijuna kuna, a temelji se na donatorskim sredstvima privatnih donatora naših iseljenika - zajednice hrvatskih iseljenika Croatia Centre (Pty) Ltd. iz Južnoafričke Republike čiji je predstavnik Nj. E. Tvrtko Andrija Mursalo bio imenovan za člana Upravnog odbora Zaklade, te donacijom iz nasljedstva gospodina Josipa Sepčića, hrvatskog iseljenika u SAD. Sami donatori su odredili namjenu doniranih sredstava, a to je stipendiranje djece hrvatskih iseljenika za učenje hrvatskog jezika i studiranje na Sveučilištu u Zagrebu.

Izlaganje prof. dr. sc. Vesne Vašiček

Upravitelj Zaklade je rektor Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom 2012. i 2013. radilo se na razvoju Zaklade s ciljem otvaranja novih stipendijskih programa uz istodobno definiranje prepoznatljive politike korištenja prikupljenih sredstava. Misija Zaklade je da svojim prihodima, koje stječe trajno, pruža potporu općekorisnim infrastrukturnim, razvojnim i istraživačkim sveučilišnim projektima iz svih područja i stupnjeva sveučilišnog obrazovanja, znanosti i umjetnosti, financijski podupire nastavnike i posebno nadarene studente te potiče međunarodnu suradnju i suradnju s hrvatskom dijasporom.

Uspostava e-adrese s jedinstvenom domenom za alumne Sveučilišta u Zagrebu

Mr. sc. Srećko Seljan, predsjednik udruge AMAC Alumni FER je izvijestio prisutne o projektu uspostave jedinstvene e-adrese za alumne Sveučilišta u Zagrebu kojega je voditelj. Alias e-adresa *ime.prezime@alumni.unizg.hr* trebala bi olakšati komunikaciju s bivšim studentima Sveučilišta u Zagrebu, a polazni motiv jest registracija što većeg broja članova alumni zajednice, bez obzira jesu li članovi neke od postojećih alumni udruga. Ne radi se o uobičajenom pretincu elektroničke pošte nego o tzv. alias adresi, servisu za preusmjeravanje pošte upućene na tu adresu koju je korisnik naveo prilikom registracije. Nakon registracije i provjere podataka navedenih prilikom registracije, dozvolu za korištenje alias adrese dodijelit će administrator fakulteta na kojem je alumni diplomirao. Naveo je da će se upute za registraciju i ostale potrebne informacije nalaziti na mrežnoj stranici Sveučilišta. Ističe da je ovakvo stvaranje baze svih alumna temelj za sve ostale servise za razmjenu informacija unutar alumni zajednice Sveučilišta u Zagrebu koji će se u budućnosti dograđivati. Osim umrežavanju alumni zajednice, jedinstvena domena doprinijet će i spoznaji o pripadnosti Sveučilištu na osobnu korist i na dobrobit Sveučilišta. (cjelovito izvješće nalazi se u knjižici Sabora).

Rasprava

U raspravi koja je uslijedila, a koju je vodio prof. dr. sc. Ivica Džeba, sudjelovalo je nekoliko sudionika Sabora s konkretnim prijedlozima:

Aleksandra Brnetić (AMAC-Njemačka) predložila je da se pristupnice za alumni udruge daju studentima već na sredini studija, te je pozdravila projekt izrade baze alumna, te dodjele alumni adresa. Naglasila je ulogu podmlatka, te osnivanje Zaklade, ali je ukazala na važnost osnivanja tijela Zaklade

koja će kontrolirati sve razine dodjele i prikupljanja financijskih sredstava te važnost redovitog izvješćivanja.

Prof. dr. sc. Ante Padjen (AMCA Canada - Quebec) pozdravlja osnivanje Zaklade te ističe kako je važno da se studenti tijekom upisa upisuju i registriraju u informatički sustav Sveučilišta.

Prof. Vesna Vašiček, prorektorica, istaknula je kako ISVU sustav koji objedinjuje sve podatke studenata na Sveučilištu postoji dugi niz godina. Sustav bi se mogao koristiti i u druge svrhe ukoliko tako nešto dogovori i odobri uprava Sveučilišta.

Prof. Barbier Ruzdic Lamia (AMCA Paris) ukazala je na isti problem malog broja članova u njihovoj alumni udruzi. Cilj im je dovesti hrvatske znanstvenike i umjetnike da održe predavanje ili izložbu u prostorijama Veleposlanstva RH u Parizu koje im je na raspolaganju. Moli da se alumni koji dolaze jave putem web stranice.

Prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić smatra da studente treba uključiti u aktivnosti udruge jer se samim upisivanjem neće ništa postići. Ističe kako u svojoj AMCA udruzi imaju tim koji studente uključuje u aktivnosti.

Primanje novih alumni udruga u Savez

U nastavku Sabora prišlo se primanju novih udruga kao članova Saveza. Prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer izvijestila je kako je uz dosadašnjih 12 udruga, molbu za pridruživanje Savezu uputilo 6 novoosnovanih alumni udruga, te Predsjedništvu dostavilo potrebnu dokumentaciju za učlanjenje u Savez. Naglasila je kako će novoosnovane alumni udruge donijeti pozitivne pomake u akademskoj mobilnosti na individualnoj, institucionalnoj i široj društvenoj razini. Uz to, na društvenome planu cirkulacija akademski obrazovanih ljudi utječe na pozitivne socijalne promjene, budući da oblikuje kulturu međusobnog razumijevanja i tolerancije te potiče na suradnju između različitih društvenih skupina.

Saboru su se ukratko predstavile nove udruge: AMCA ERF (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet) – osnovana 2010., Alumni KIF (Kineziološki fakultet) – osnovana 2010., Alumni FFZG (Filozofski fakultet) – osnovana 2011., AMAC – VEF (Veterinarski fakultet) – osnovana 2012., AMA SFZG (Stomatološki fakultet) – osnovana 2013., AMAC – SC (Hrvatski studiji) – osnovana 2013. (cjelovita izvješća nalaze se u knjižici Sabora).

Sudionici Sabora su aklamacijom i pljeskom potvrdili primitak novih alumni udruga u Savez.

Izbori za članove tijela Saveza

Kako je dosadašnjim članovima tijela Saveza isticao mandat bilo je potrebno provesti izbore za novi saziv tijela Saveza AMAC društva Sveučilišta u Zagrebu za sljedeće četverogodišnje razdoblje. Prije izbora novih članova tijela Saveza, prof. dr. sc. Mirela Leskovic, dosadašnja predsjednica Nadzornog odbora, izvijestila je kako u proteklom razdoblju nije bilo potrebe da se Nadzorno povjerenstvo i Časni sud sastanu. Savez do sada nije imao svojih prihoda niti računa. Izvješća ovih radnih tijela su, prema Statutu, jednoglasno prihvaćena.

Prihvaćeno je Izorno povjerenstvo u sastavu: prof. dr. sc. Štefica Cerjan Stefanović, Paula Pavletić, prof. i Andrea Skočić, dipl. ing. Akademsko tajnica Sveučilišta u Zagrebu Olga Šarlog-Bavoljak, dipl. iur., upoznala je Sabor s tijekom provođenja izbora za tijela Saveza AMAC društava Sveučilišta u Zagrebu: za predsjednika, članove Predsjedništva, članove Nadzornog odbora i članove Časnog suda. Sabor je zatim donio Odluku o provođenju izbora za tijela Saveza AMAC društava Sveučilišta u Zagrebu, te se pristupilo izborima za tijela Saveza.

Izbor je proveden tajnim glasovanjem, na četiri glasačka listića, a glasovali su članovi koji su delegirani od strane svojih udruga. Konstatirano je da je prisutna natpolovična većina potrebna za glasovanje. Kandidature su napravljene prema postojećem Statutu, a glasački listići su pripremljeni temeljem prijedloga kandidata pojedinih alumni udruga.

Za predsjednicu Saveza je u drugi mandat izabrana prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer (33 za, 6 protiv), a za članove Predsjedništva Saveza izabrani su: mr. sc. Srećko Seljan, AMAC Alumni FER (34), dr. sc. Krunoslav Kovačević, AMACIZ (33), prof. dr. sc. Jasmina Havranek, AMCA-FAZ (32), prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić, AMCA TTF (30), prof. dr. sc. Željko Korlaet, AMA-FA (30), prof. dr. sc. Mario Šafran, AMAC-FSC (29) i prof. dr. sc. Zvonko Šošić, AMAMUZ (24).

Za koordinate iz svijeta (AMAC Mundus) izabrani su: Aleksandra Brnetić (za Europu), Ante Padjen (za Ameriku) te Katherine Curic (za Australiju i ostatak svijeta).

Za članove Časnog suda izabrani su: dr. sc. Dubravka Pavišić Strache, AMA-FBF (37), prof. dr. sc. Anđelko Gašpar, AMAC-VEF (36) i prof. dr. sc. Mirela Leskovic, AMACIZ (36).

Za članove Nadzornog povjerenstva izabrani: dr. sc. Anđelka Bedrica, AMA-FBF (23), Damir Markić, dipl. ing., AMACIZ (19) i prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić, Hrvatska udruga diplomiranih ekonomista (17).

Prijedlog izmjene Statuta

Provedena je rasprava o prijedlozima izmjena Statuta Saveza AMAC društava Sveučilišta u Zagrebu u kojoj su sudjelovali sudionici Sabora: Brnetić, Padjen, Mencer, Kunst, Džeba, Šarlog-Bavoljak. Predloženo je da se ova točka dnevnog reda odgodi, te da se sve primjedbe na izmjene Statuta dostave elektronički. Gđa. Aleksandra Brnetić se obvezala izraditi amandmane na članak 13. Statuta AMAC Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu i elektroničkim ih putem dostaviti Predsjedništvu. Sve dostavljene primjedbe će Predsjedništvo razmotriti i uskladiti, a zatim će se provesti glasovanje novom prijedlogu izmjena i dopuna Statuta. Ova odluka je jednoglasno prihvaćena.

AMAC Mundus kao izvor potpore matičnim ustanovama

Prof. dr. sc. Ante Padjen, predsjednik AMAC-Quebec je u svojem izlaganju istaknuo razlike između Domus i Mundus udruga. Mundus udruge bivših studenata organiziraju

Izlaganje prof. dr. sc. Ante Padjena

socijalne događaje, publiciraju tiskovine i sakupljaju fondove za potporu Sveučilišta. Iznio je primjer sa McGill University gdje je podnesen izvještaj o devetogodišnjem skupljanju donacija iz kojeg je vidljivo da je sakupljeno milijardu dolara. Među donatorima 90.000 je onih koji su donirali manje od 1.000 dolara. Prema podacima ta udruga broji 185.000 alumna i organizira socijalni rad i život alumna te skuplja novčanu pomoć. Sve to je osmišljeno kako bi se bivši studenti vezali uz svoje Sveučilište pa tako veliki dio bivših studenata redovito daje i novčanu pomoć svojem Sveučilištu. Naglasio je kako je bitno raditi na tome da Sveučilište u Zagrebu postane prepoznatljivo van granica Hrvatske, kako bi na njega dolazili studirati studenti iz Kanade čime bi se osigurala novčana sredstva, kao što je to na Medicinskom fakultetu. Što učiniti da se taj dio doprinosa sveučilišnoj matici dovede u neku vrstu aktivnosti. Naglasio je kako je vrlo racionalno da postoji samo jedan središnji ured sa svim ostalim udrugama kao ograncima. U ovom prijelaznom razdoblju važno je usmjeriti aktivnosti na jačanje AMAC Saveza kao krovne udruge, osigurati kvalitetnu evidenciju o alumnima, aktivnije raditi s alumnima osmišljavanjem različitih programa kako bi se identificirali potencijalni donatori, te kao važan čimbenik bolje urediti odnose Domus i Mundus društava.

Suradnja jedne AMAC Mundus udruge s AMAC Savezom

Predsjednik udruge AMCA Toronto Nikola Demarin s ponosom ističe kako je 21. svibnja 2013. Potpisan višegodišnji ugovor o suradnji Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Torontu, koji je ostvaren inicijativom i posredstvom AMCA Toronto i AMAC Saveza. Od osnutka prije više od 20 godina AMCA Toronto pomaže program studija hrvatskog jezika na Sveučilištu u Torontu. Nakon Domovinskog rata interes za udrugu značajno je smanjen te se postavljalo pitanje opstanka. Takav ishod nisu htjeli prihvatiti pa su se usmjerili na osmišljavanje aktivnosti koje bi privukle

članove i stvorili udrugu u kojoj su aktivne dvije vrlo jake sekcije: sekcija AMCA Book Club koju vodi akademska slikarica gđa. Draga Nado i sekcije AMCA Hiking Club koju vodi gđa. Vida Grosl. Ova udruga već 10 godina organizira seriju predavanja te se svake godine održi od 6 do 8 predavanja. Ove godine pokušava se organizirati sekcija AMCA Youth u kojoj bi se okupljali ljudi koji tek dolaze u Kanadu. (cjelovito izvješće nalazi se u knjižici Sabora).

Okrugli stol: AMAC – jučer, danas, sutra

Na Okruglom stolu koji je vodio prof. dr. sc. Ivica Džeba postavilo se pitanje koje su to prave alumni aktivnosti od kojih će koristiti imati Sveučilište i matični fakulteti, a s druge strane i sami alumni? Do sada su u velikom broju u alumni udrugama bile mahom organizirane društvene i kulturne aktivnosti, koje su bile potrebne radi jačanja svijesti o alumni ideji, međutim to bi trebalo postati sredstvo za ostvarivanje i drugih ciljeva. Ulaskom u EU očekuje se da će doći do odljeva visokoobrazovanih ljudi što je prilika da pojedinačne alumni udruge prate svoje bivše studente. Trebalo bi se usmjeriti na povezivanje tih mladih ljudi s alumni društvima Mundusa tamo gdje one postoje i dalje pratiti njihove karijere kako bi oni kasnije postali potencijal koji će nam pomoći u daljnoj suradnji. Nadalje, bilo bi korisno osnivanje portala preko kojega bi se mogla donirati financijska sredstva, kako bi se inicirala svijest o doniranju. Na taj način bi se prikupljanjem i malih iznosa jednog dana moglo doći do većih iznosa za doniranje.

U raspravi su sudjelovali prof. dr. sc. Miroslav Antić, prof. Dario Pavić, Deniza Drusany, prof. dr. sc. Ante Padjen, prof. dr. sc. Branko Kunst, prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš. Zaključeno je da se na temelju svih prijedloga trebaju ustanoviti prioritete i projekti koji će rezultirati određenim ciljevima.

Na kraju su usvojeni Zaključci, a sjednica Sabora završila je u 17 sati. Sudionike Sabora je iste večeri u palači Dverce ugostio gradonačelnik Grada Zagreba g. Milan Bandić.

Obraćanje gradonačelnika Milana Bandića tijekom primanja u palači „Dverce“

Sudionici Sabora 29. lipnja su se družili na izletu po Opatijskoj šetnici „Carmen Sylve“ te Opatijskoj rivijeri uz posjet srednjovjekovnom gradiću Mošćenice. Sabor je završio povratom autobusa s izletnicima u večernjim satima.

Sudionici Sabora na opatijskoj šetnici „Carmen Sylva“

Zaključci

1. Odbađaju se izmjene i dopune Statuta te se prihvaća inicijativa za dodatnim manjim izmjenama Statuta pokrenuta na Saboru. Predsjedništvo će uskladiti tekst Statuta sukladno primjedbama koje elektroničkim putem pristignu do 30. rujna 2013. nakon čega će se pristupiti izradi konačnog prijedloga izmjena i dopuna Statuta.
2. U prijelaznom razdoblju važno je usmjeriti aktivnosti na jačanje AMAC Saveza kao krovne udruge, a alumni udruge fakulteta kao ogranke povezivati sa Savezom; svugdje isticati pripadnost Sveučilištu u Zagrebu; definirati zajedničke ciljeve i smjernice njihovog ostvarenja; potencirati međusobnu suradnju alumni društava putem zajedničkih aktivnosti.
3. Raditi na prepoznatljivosti Sveučilišta u Zagrebu, promovirati Sveučilište npr. postavljanjem informacija o poznatim i istaknutim alumnima na mrežne stranice Sveučilišta.
4. Važno je da AMAC Savez koordinira aktivnosti Sveučilišta s alumni društvima matičnih fakulteta, kao što je npr. njihovo uključivanje u predstavljanje razvoja profesionalnog identiteta.
5. Kontinuirano pratiti studente od njihovog dolaska na Sveučilište do njihovog zapošljavanja i praćenja njihove karijere. Mlade ljude prilikom dolaska na fakultet upoznati s alumni filozofijom i kontinuirano informirati o alumni aktivnostima tijekom studiranja.
6. Osigurati pomoć kod organizacije različitih vrsta praksi za studente kako bi im se povećale kompetencije te u cilju kontinuirane veze među studentima omogućiti stalno povezivanje bivših studenata s novima.
7. Završenim studentima pružati kontinuiranu podršku pri zapošljavanju te kontinuirano pratiti studente od njihovog dolaska na Sveučilište do zapošljavanja.
8. Kontinuirano prikupljati informacije o našim završenim studentima i njihovim karijerama. Osigurati kvalitetnu evidenciju o alumnima, aktivnije raditi s alumnima osmišljavanjem različitih programa kako bi se identificirali potencijalni donatori.
9. Raditi na osnivanju portala preko kojega bi se mogla donirati sredstva te kod studenata razvijati svijest o doniranju. Na taj način bi se prikupljanjem malih donacija moglo doći do većih doniranih sredstava.
10. Ustanoviti prioritete i projekte koji će rezultirati pojedinim ciljevima; na taj bi način alumni društva stekla i ekonomsku moć.

Tijela Saveza AMAC društava

Predsjednica:

Prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer, AMACIZ

Potpredsjednici:

Dr. sc. Krunoslav Kovačević, AMACIZ

Prof. dr. sc. Ante Padjen, AMCA Canada - Quebec

Tajnica:

Paula Pavletić, prof.

Predsjedništvo:

Prof. dr. sc. Mladen Franz, AMAC FSB

Prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić, AMCA TTF

Prof. dr. sc. Jasmina Havranek, AMCA-FAZ

Prof. dr. sc. Željko Korlaet, AMA-FA

Dr. sc. Krunoslav Kovačević, AMACIZ

Prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer, AMACIZ

Mr. sc. Srećko Seljan, AMAC Alumni FER

Prof. dr. sc. Mario Šafran, AMAC-FSC

Prof. dr. sc. Zvonko Šošić, AMAMUZ

Koordinatori iz svijeta:

Aleksandra Brnetić, AMAC - Deutschland e. V. (za Europu)

Katherine Curic, AMAC Australija (za Australiju i ostatak svijeta)

Prof. dr. sc. Ante Padjen, AMCA Canada - Quebec i

Nikola Demarin, dipl. ing. AMCA - Toronto (za Ameriku)

Blagajnik:

Prof. dr. sc. Mario Šafran, AMAC-FSC

Časni sud:

Dr. sc. Dubravka Pavišić Strache, AMA-FBF

Prof. dr. sc. Anđelko Gašpar, AMAC-VEF

Prof. dr. sc. Mirela Leskovic, AMACIZ

Nadzorno povjerenstvo:

Dr. sc. Anđelka Bedrica, AMA-FBF

Damir Markić, dipl. ing., AMACIZ

Prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić, Hrvatska udruga diplomiranih ekonomista

Sudionici Sabora

Alumni - snaga Sveučilišta

Ovaj se tekst nastavlja na pismo rektora dekanima sastavnica vezano uz uspostavu zajedničke alumni e-adrese, u cilju jačanja alumni aktivnosti na Sveučilištu u Zagrebu. Uspostava zajedničke adrese pomoći će komunikaciji alumna sa svojim Sveučilištem ali i alumna međusobno, pri čemu se nadamo intenziviranju postojećih aktivnosti te pokretanju novih alumni inicijativa, posebno onih potaknutih suvremenim razvojem i današnjim potrebama visokog obrazovanja.

Sveučilište u Zagrebu je već 1989. godine započelo s radom na okupljanju svojih bivših studenata te su u tom smislu već od 1990. na pojedinim sastavnicama osnovani AMAC/AMCA društva ili udruge. Iako su brojni alumni našega Sveučilišta i ranije ostajali povezani sa svojom *Alma Mater* te joj na razne načine pomagali, tek je uspostavom prvog alumni društva stvoren preduvjet za provedbu različitih organiziranih djelatnosti prema uzoru na one koje se provode na sveučilištima s dugim i razvijenom tradicijom u takvim djelatnostima. U ovom trenutku na sastavnicama Sveučilišta djeluje ukupno 18 alumni udruga okupljenih u Savezu AMAC/AMCA društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu (*AMAC Domus*), a dragocjeno članstvo Saveza čini i nekoliko AMAC udruga osnovanih u svijetu u Njemačkoj, Francuskoj, Vel. Britaniji, Sjedinjenim Američkim Državama, Kanadi i Australiji (*AMAC Mundus*). Zajedničko djelovanje svih alumni udruga našeg Sveučilišta od posebne je važnosti za našu alumni zajednicu.

Pod pojmom *alumnus/alumna Sveučilišta u Zagrebu* podrazumijeva se svaka osoba koja je na Sveučilištu u Zagrebu kao svojoj *Almi Mater* postigla neki stupanj obrazovanja, diplomu, magisterij ili doktorat, a ne samo ona koja je član neke alumni udruge. Svaka ostvarena komunikacija s bivšim studentom nužna je i dragocjena za opći napredak Sveučilišta a posebice za razvoj karijera, brige za studente i stipendije, posredništva u zapošljavanju, veze s gospodarstvom i poduzetnicima, transfer tehnologija prema gospodarstvu te još snažnije ispunjavanje društvene misije Sveučilišta. Stoga je važno postići još veću prisutnost alumna u sveučilišnoj akademskoj zajednici, ali i jačati osjećaj trajne povezanosti bivših studenata sa svojim sveučilištem te poticati filantropiju

koja, između ostalog, može značajno pridonijeti sustavnom poticanju uspješnosti i kreativnosti novih mladih generacija studenata.

Alumni ured, koji je osnovan na Sveučilištu, trenutno daje logističku podršku Savezu društava AMAC/AMCA.

Međutim, do sada taj ured nije bio zadužen za alumne koji nisu članovi neke od AMAC/AMCA udruge. Kako bi stvorili preduvjete za intenziviranje komunikacije sa svim bivšim studentima, bez obzira na članstvo u Savezu, namjeravamo organizirati Alumni urede na svim sastavnicama i povezati ih s Alumni uredom pri Rektoratu koji, u smislu umrežavanja, treba pružati podršku novoustanovljenim uredima na sastavnicama. Obzirom na ograničenja u zapošljavanju profesionalnih osoba za rad u takvim uredima, započeli smo s inicijativom da svaka sastavnica odredi osobu, bilo iz redova nastavnog ili nenastavnog osoblja, koja će biti zadužena za provođenje alumni aktivnosti. Zajedničkim radom AMAC udruga, predsjedništva Saveza i Alumni ureda na Rektoratu radit ćemo na povezivanju i jačanju komunikacije sa što većim brojem naših alumna.

Stoga upućujem poziv dragim čitateljima Glasnika da dalje šire ovu ideju o umrežavanju i povezivanju među generacijama alumna Sveučilišta u Zagrebu. Nastojimo s vremenom postići odnose koji već odavno postoje među alumnama mnogih sveučilišta u svijetu, a koji gaje osjećaje, pomažu i ponose se svojom *Alma Mater*.

U cilju stvaranja preduvjeta za ostvarivanje navedenih ciljeva pokrenuli smo pilot-projekt dodjeljivanja adrese s jedinstvenom *@alumni.unizg.hr* domenom te je u tijeku i osnivanje Centra za savjetovanje i podršku studentima Sveučilišta u Zagrebu čija će jedna od važnih aktivnosti biti povezivanje Centra i Sveučilišta s gospodarskim sektorom i alumnama koji, imajući pregled potreba tržišta i struke, predstavljaju važnu sponu između Sveučilišta kao obrazovnog sustava i tržišta rada.

Vjerujemo da zajedničkim snagama bivših i sadašnjih studenata te prijatelja Sveučilišta u Zagrebu možemo doprinijeti boljitku naše Hrvatske i našeg društva u cjelini!

*Prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš
Rektor Sveučilišta u Zagrebu*

O psihološkom kapitalu i zapošljivosti

U tradicionalnom ekonomskom smislu, riječ kapital odnosi se na „dobro“ ili „vrijednost“. U modernom svijetu rada, fizičkom i financijskom kapitalu pridružuju se još (barem) tri vrste:

- ljudski kapital u obliku svih vještina, znanja, iskustva i osobina pojedinaca
- društveni kapital kao mreža kontakata koja omogućuje širenje informacija i prenošenje normi
- sve važniji psihološki kapital, kao odgovor na sve veće zahtjeve za prilagodbom tehnološkom napretku i stalnim promjenama u poslovnom svijetu

Tradicionalni ekonomski kapital može se opisati i kao odgovor na pitanje „što imamo“, pa ljudski kapital označava „što znamo“, društveni kapital „koga poznajemo“, a psihološki kapital u središte stavlja „tko jesmo, kakvi jesmo“, te kakve to posljedice ima za nas i organizaciju u kojoj radimo.

U općenitom smislu, psihološki kapital naziv je za niz individualnih motivacijskih resursa, koji su izvor energije za rad i napredak, te doprinose učinkovitosti. U podlozi tih resursa nalazi se pozitivna procjena okolnosti i vjerojatnosti uspjeha, temeljena na trudu i ustrajnosti. Specifično, psihološki kapital u obliku u kojem se trenutno najviše istražuje sastavljen je od četiri komponente: samoefikasnosti, nade, optimizma i otpornosti. Svaka od njih ima zasebnu povijest istraživanja i teorijsku podlogu. Samoefikasnost se može opisati kao uvjerenje u vlastitu sposobnost organizacije i izvršavanja aktivnosti potrebnih za upravljanje nadolazećim situacijama. Naša procjena vlastite (moguće) učinkovitosti određuje izbor aktivnosti i okruženja, zatim razinu truda i ustrajnosti u aktivnostima, razinu stresa i depresivnosti u zahtjevnim i prijetećim situacijama, te obrasce razmišljanja, poput postavljanja ciljeva i predviđanja situacija. U svijetu rada samoefikasnost se očituje u načinu na koji pojedinci donose poslovne odluke, u stavu koji imaju prema sebi i svom radu, te u djelovanju koje proizlazi iz toga. Čini se da su ljudi uspješni u izvođenju zadataka za koje vjeruju da ih mogu izvršiti, uz uvjet da ipak posjeduju odgovarajuće vještine, te da postoje prikladni poticaji za izvršavanje tih aktivnosti.

U svakodnevnom jeziku, nadom možemo nazivati očekivanje dobrih stvari i događaja, često i unatoč njihovoj maloj mogućnosti pojavljivanja, ili možda baš zbog nje. U kontekstu psihološkog kapitala, njena je definicija nešto drugačija, što može dovesti do određene pomutnje. Uz osnovnu pretpostavku da je ljudsko ponašanje usmjereno prema nekom cilju, nada je pozitivno motivacijsko stanje temeljeno na osjećaju uspješne interakcije između dvije komponente: usmjeravanja energije prema cilju i stvaranja planova za postizanje tog cilja. Dakle, uz postavljen cilj bitno je imati motivaciju za njegovim ostvarenjem i ulaganjem truda, ali i znanje o koracima koji vode do tog ostvarenja. Također, u slučaju nailaženja na

prepreke, nužna je sposobnost stvaranja novih putova i izbora najprikladnijeg od njih.

Unatoč svim kvalitetama i trudu, svatko se u nekom trenutku susretne s poteškoćama i preprekama u različitim područjima života. Ono po čemu se ljudi razlikuju jest način nošenja s tim preprekama. Otpornost se može definirati kao pozitivnu prilagodbu u kontekstu značajnog rizika ili nepovoljnih okolnosti. U kontekstu psihološkog kapitala, u podlozi otpornosti je sposobnost prilagodbe i ponovnog uspostavljanja ravnoteže u promijenjenim uvjetima i okolnostima. Te promjene mogu biti i pozitivne i negativne, premda je naglasak najčešće ipak na negativnima.

Općenito gledano, optimizam možemo opisati kao sklonost zauzimanju pozitivnog pogleda na svijet i vjeru u dobre i povoljne ishode, stav da se stvari u životu događaju na optimalan način, te očekivanje da će u budućnosti dobre stvari biti česte, a loše rijetke. Optimizam kao dimenzija psihološkog kapitala povezana je s postojanjem pozitivnih emocija i motivacije, očekivanjem pozitivnih ishoda i pozitivnom atribucijom događaja. Pozitivne atribucije odnose se na to da se uspjesi pripisuju vlastitom trudu i sposobnostima, a iz neuspjeha se uči i poticaj su na daljnji rad i poboljšanje. Bitno je istaknuti da optimizam ovdje ne znači nekritično očekivanje najboljih mogućih ishoda bez dodira sa stvarnošću. Radi se o realističnom optimizmu koji uključuje procjenu onoga što se stvarno može postići u određenoj situaciji uzimajući u obzir sve uvjete.

Uz individualnu vrijednost svake od navedenih komponenti, psihološki kapital kao konstrukt višeg reda ima dodanu vrijednost. Istraživanja su pokazala da je psihološki kapital pozitivno povezan s poželjnim stavovima kao što su zadovoljstvo poslom, odanost organizaciji i psihološka dobrobit na poslu, te s poželjnim ponašanjima. Takva ponašanja su ona koja nisu dio opisa radnih zadataka, a podržavaju poticajno okruženje za obavljanje radnih zadataka, te uključuju osobnu podršku, podršku organizaciji, inicijativu i savjesnost zaposlenika. Također, negativno je povezan s nepoželjnim stavovima poput cinizma, namjere napuštanja organizacije i stresa doživljenog na poslu, te nepoželjnim ponašanjima koja uključuju interpersonalnu (tračanje, verbalno zlostavljanje) i organizacijsku (krađa, nemar, apsentizam) devijantnost. Dakle, doprinos psihološkog kapitala nije samo u mogućem povećanju radne uspješnosti i zadovoljstva zaposlenika, već i u smanjenju ponašanja koja se štetno odražavaju na radnu atmosferu i produktivnost.

Psihološki kapital naziva se stanjem ili konstruktom nalik stanju, jer nije trajan poput osobina ličnosti na koje se može utjecati vrlo malo ili nimalo. Upravo ta promjenjivost jedna je od glavnih njegovih prednosti, jer znači da se na njega može ciljano djelovati, što je od ključne važnosti za primjenjivost u organizacijskom kontekstu. Istovremeno, za psihološki kapital smatra se da je do-

voljno stabilan da bi mogao pouzdano i sustavno utjecati na ponašanje.

U svjetskoj akademskoj zajednici psihološki kapital definiran na gore navedeni način istražuje se tijekom zadnjeg desetljeća, a nedavno je i u Hrvatskoj provedeno jedno od prvih istraživanja na tu temu. Sudionici su bili inženjeri elektrotehnike i računarstva, njih 213, a rezultati istraživanja pokazali su da oni svoj psihološki kapital procjenjuju visoko razvijenim, te mu na skali od 1 do 6 daju prosječnu ocjenu 4.9. Najrazvijenijom smatraju svoju samoefikasnost (prosječna ocjena 5.2), koja se odnosi na, primjerice, sposobnost analiziranja dugoročnih problema kako bi se pronašlo rješenje, sigurnost u sebe pri davanju pomoći u definiranju ciljeva u svom području rada, te vjeru u svoju sposobnost jasne prezentacije informacija kolegama na poslu. Sudionici srednje dobi (od 35 do 50 godina) imaju najvišu razinu psihološkog kapitala, što se može objasniti time da najčešće imaju dovoljno znanja i iskustva da se smatraju stručnjacima (kako sami sebe, tako i u očima drugih), a istovremeno i dovoljno energije i motivacije za daljnji napredak i razvoj.

Nastavak razvoja ovog područja uključuje traženje odgovora na sljedeća pitanja: Ako psihološki kapital dovodi do pozitivnih ishoda, što konkretno utječe na njegovo stvaranje? Razlikuju li se ljudi s višim razinama psihološkog kapitala po određenim osobinama? Razlikuje li se sam koncept psihološkog kapitala kod ljudi različitih obrazovnih profila i stupnjeva, te koliko ovisi o

karakteristikama posla? Mogu li (i koliko) rukovoditelji utjecati na razvoj psihološkog kapitala kod svojih zaposlenika, te kako na njega utječe organizacijska klima i kultura? Kakve vrste specifičnih intervencija najviše doprinose njegovom razvoju?

Pitanja je mnogo, ali moguća je i velika korist od pronalazjenja odgovora na njih. Usmjeravanje na pozitivno, na dostupne snage i resurse doprinosi učinkovitosti organizacija, ali i dobrobiti pojedinaca, pa tako i funkcioniranju društva općenito, te vjerujemo da ulaganjem u psihološki kapital svi dobivaju.

Prof. dr. sc. Darja Maslić Seršić

Eva Simona Kulenović

O autoricama:

Darja Maslić Seršić redovna je profesorica na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, predstojnica Katedre za eksperimentalnu psihologiju, te stručnjak za organizacijsku psihologiju i radnu motivaciju.

Eva Simona Kulenović magistra je psihologije i asistentica na Odsjeku za psihologiju, s posebnim interesom za pozitivnu organizacijsku psihologiju i individualni razvoj. Zajedno rade na projektu „Zapošljivost kao individualna osobina“, pod pokroviteljstvom Vlade SAD-a i Ministarstva rada i mirovinskog sustava RH, te vodstvom prof. dr. sc. Darje Maslić Seršić.

Vijesti iz AMAC/AMCA udruga

Udruga diplomanata Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu AMAC – SC

Udruga diplomanata Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu ili *Alamae matris alumni croaticae - Studia Croatica* (AMAC SC) nastala je na inicijativu nekolicine studenata koji su nastavili s druženjem i nakon završetka studija. Osnivačka Skupština AMCA SC održana je u lipnju 2003. godine u Zagrebu, a Udruga je registrirana pri Uredu za

opću upravu gradskog poglavarstva Grada Zagreba u listopadu 2003. No, nakon kratkog vremena Udruga je postala neaktivna. To je potrajalo sve do 2013. godine kada je skupina zaposlenika Hrvatskih studija, a ujedno i diplomanata Hrvatskih studija odlučila revitalizirati rad Udruge s ciljem boljeg povezivanja rastućeg broja diplomanata. Udruga diplomanata Hrvatskih studija

Sveučilišta u Zagrebu formalno je reaktivirana u 17. svibnja 2013. godine. Udruga je i službeno predstavljena i primljena u Savez AMCA/AMAC društava bivših studenata i prijatelja na Saboru Saveza AMAC/AMCA društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu koji se održao od 28. do 29. lipnja 2013. u Zagrebu.

U studenom 2013. Udruga je dobila i svoj medijski i javni prostor pokretanjem internetske stranice **alumni.hrstud.unizg.hr** na kojoj su dostupne sve informacije o Udruzi, aktivnostima i novostima vezanim za rad Udruge, Hrvatskih studija te zanimljivostima iz svijeta znanosti i obrazovanja. Također, stranica omogućava i internetskim putem u članjivanje u Udruhu.

Diplomanti Hrvatskih studija pozvani su da se uključe u rad Udruge na promocijama održanim u studenom i prosincu ove godine.

Za AMAC – SC godina 2013. bila je od vitalne važnosti: Udruga je reaktivirana, dostupna je svim bivšim studentima i studenticama putem internetske stranice te broji sve više članova.

Dr. sc. Dario Pavić, predsjednik
Ifigenija Račić, dopredsjednica

Hrvatska udruga diplomiranih inženjera i inženjera Fakulteta prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu - AMAC - FSC

Zagreb, Vukelićeva 4
Tel.: 01/2380-222 Fax.: 01/2314-415
žiro-račun 2360000-1101639783 Zagrebačka banka d. d.
amac-fsc@fpz.hr
www.fpz.hr/amac-fsc

U listopadu 2013. održana je redovna skupština Hrvatske udruge diplomiranih inženjera i inženjera Fakulteta prometnih znanosti, Sveučilišta u Zagrebu (AMAC-FSC). Unatoč slaboj posjećenosti i odazivu članova Udruge skupštini, atmosfera je bila konstruktivna te su dogovorene određene nove aktivnosti za buduće razdoblje.

Tako AMAC-FSC od listopada 2013. ima svoju biciklističku Sekciju s ciljem aktivnog druženja članova Udruge. Poznato je da vožnja biciklom smanjuje razinu stresa, jača imunološki sustav i dovodi metabolizam u ravnotežu. S prometnog aspekta, bicikl ne onečišćuje okoliš, stoga korištenje bicikla kao prijevoznog sredstva pomaže očuvanju okoliša.

Članstvo u Sekciji ostvaruje se učlanjenjem u Udrugu AMAC-FSC temeljem popunjene pristupnice, dostupne na portalu Udruge, te uplatom godišnje članarine u iznosu 80,00 kuna. U pripremi su dogovori o dodatnim pogodnostima za članove Udruge, odnosno Sekcije, usmjereni na savjete i pomoć kod kupnje bicikla, održavanja, rekreativnog bavljenja biciklizmom i sl.

Nadalje, sukladno tradiciji i uhodanoj praksi Udruga u suorganizaciji s Fakultetom prometnih znanosti priprema

novo znanstveno-stručno savjetovanje Znanost i razvitak prometa, ZIRP 2014. Dvanaesti po redu, ZIRP 2014 donosi pred sudionike savjetovanja aktualnosti djelovanja našeg prometnog sustava u okruženju Europske unije.

Koliko je Hrvatska iskoristila financijska sredstva iz predpristupnih fondova za razvoj prometne infrastrukture i suprastrukture? Što donosi izrada nove Strategije prometnog razvitka s pregledom mogućnosti razvoja prometnog sustava Republike Hrvatske, kao punopravne članice Europske unije? Turbulencije u logističkoj industriji, novi carinski propisi uz dinamične i konstruktivne promjene u svim segmentima hrvatskog prometnog sustava temelj su i kvalitetna podloga za znanstvena i stručna razmatranja koja se očekuju tijekom Savjetovanja u čiju su organizaciju i rasprave uključeni i alumni Fakulteta.

Daljnje aktivnosti Udruge usmjerene su na pokretanje male burze ponude i potražnje radnih mjesta, u domeni prometne struke, na web stranicama Udruge.

Zaključno, rukovodstvo Udruge si je odredilo konkretne zadatke, za koje smatra da ih može i da će ih ispuniti.

Prof. dr. sc. Mario Šafran, predsjednik Udruge

10. skupština Hrvatske udruge bivših studenata i prijatelja TTF-a – AMCA TTF

Jubilarna skupština Hrvatske udruge bivših studenata i prijatelja Tekstilno-tehnološkog fakulteta, AMCA TTF, održala se u utorak 11. lipnja 2013. na Tekstilno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu pod geslom:

DESET AMCA TTF SKUPŠTINA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU I HRVATSKOJ NA DAR.

Skupština je započela hrvatskom i studentskom himnom u izvedbi zbora AMCA TTF-a i gostiju članova akademskog zbora „Vladimir Prelog“. Otvorila ju je i vodila predsjednica AMCA TTF, prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić pozdravnim riječima dobrodošlice. Istaknula je sudjelovanje u radu ove i prethodnih skupština, brojnih uzvanika, članova Predsjedništva Saveza AMAC/AMCA udruga te udruga AMCA Sveučilišta u Zagrebu (AMACIZ, AMAC SC, AMCA FSC, Alumni KIF, AMCA ERF i dr.) te brojnih prijatelja iz kulturnog i javnog života Hrvatske. Prenijela je

pozdrave prof. Zvonimira Šeparovića, prof. emer. Marije Kaštelan-Macan i drugih članova i prijatelja AMCA TTF.

Zbor AMCA TTF

Posebno je skrenula pozornost na sve pokojne članove i prijatelje AMCA TTF te je njima u počast održana minuta šutnje.

Od uzvanika skupštini se najprije obratila predsjednica Saveza AMAC/AMCA društava, prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer koja je istaknula prisutnost mladih generacija na AMCA TTF skupštini, što u drugih AMCA udruga nije tako čest slučaj. Potom su se Skupštini obratili prof. dr. sc. Darko Ujević, bivši student i ERASMUS odlazni student Zoran Jakuc, ing., prof. dr. sc. Igor Čatić, prof. dr. sc. Emir Hodžić, te dekanica TTF-a prof. dr. sc. Sandra Bischof.

U svom izvješću Predsjednica se osvrnula na rad AMCA TTF u razdoblju od Osnivačke do Jubilarne 10. skupštine. Istaknula je da AMCA TTF prepoznatljiva u AMAC domus i mundus, sudjelovanjem na skupštinama članova iz inozemstva (Ferid i Gordana Jakupović iz Maroka, Vera Valčić Belić iz Canade, Mladen Jonke iz Njemačke, Vicko Krstulovic iz Kalifornije, Nikola Demarin iz Canade, Suzana Tkalić iz Kalifornije i mnogi drugi). AMCA TTF je uspostavila i bliski kontakt s AMAC Sydney, prof. Grancarić je 2009. održala dva referata u ovoj AMAC udruzi daleke Australije. Nadalje, Udruga je pomogla i bila suorganizator velikog događaja, predavanja g. Nina Sydney Somođi (dugogodišnji predsjednik AMAC Sydney) u auli Sveučilišta u Zagrebu. AMCA TTF su posjetili mnogi hrvatski alumni izvan termina skupštine, primjerice prof. Henrik Heger Juričan i supruga Marie-Jeanne sa Sorbone, Josip Skenderović iz AMAC Paris, Ilonka Nađ Sivo iz Mađarske, i drugi.

Predsjednica je naglasila da su protekle skupštine bile odraz bogatog sadržaja djelovanja udruge koja je u potpunosti slijedila Statut Udruge i postavke AMAC filozofije. Udruga je ojačala vezu i suradnju između bivših studenata i matičnog fakulteta, promovirala ugled Sveučilišta u Zagrebu, u Hrvatskoj i svijetu, u svim vidovima djelovanja u visokom obrazovanju. Surađivala je s AMAC središnjicom, s AMCA mundus i AMCA domus, ponajviše s udrugom AMACIZ. Skrbila je za razvitak i napredak struke i matičnog TTF-a, te poticala uspostavu veza sa sličnim obrazovnim, razvojnim i AMAC Sveučilišta u Zadru) kao i u svijetu (s 34 tekstilna fakulteta u udruženju AUTEK - Association of Textile Universities), promovirala ugled tekstilno-inženjerske struke, uspostavila i razvijala suradnju s AMA udrugama u Hrvatskoj i u svijetu (ASTEX, Iasi, Rumunjska). Ostvarila je suradnju s kulturnim institucijama i društvima (Društvo prijatelja glagoljice). S književnicima (D. Tadijanović, B. Goleš Glasnović), umjetnicima iz Likovne sekcije AMACIZ-a, glazbenicima („Prvi komin Snježanin“, AZ „Vladimir Prelog“, F. Pavičić, I. Stamać, I. Pavičić, N. Jonke, I. Pernicki, M. Kovačević, A. Buriša i drugi). Tri aktivna člana AMCA TTF, A. Hunjet, I. Kovač i I. Jerković su stalni članovi AMACIZ-ovog akademskog zbora „Vladimir Prelog“.

Predsjednica je istaknula da AMCA TTF broji više od 400 članova, šestoro je počasnih članova te 20 članova iz redova bivših ERASMIS studenata iz inozemstva. Počasni članovi Dragutin Tadijanović i Ivan Stamać darovali su nam himnu „Dugo u noć, zimsku bijelu noć“. Tijekom proteklih 10 godina na skupštini su se okupljale generacije

bivših studenata, a njihovo druženje gotovo je uvijek rezultiralo zadovoljstvom, te članstvom u AMCA TTF.

Udruga AMCA TTF već 10 godina redovito izdaje svoj Glasnik AMCA TTF u tiskanom i elektroničkom obliku, posjeduje i promotivni letak, pokrenula je i Ediciju „Život i djelo“.

No, djelatnost AMCA TTF nije samo druženje i izdavanje Glasnika. Među rijetkima se može pohvaliti da je imala međunarodnu suradnju – Suorganizacija NATO radionice u Zadru, te LLP projekti T2Net i MUDRA. Pored navedenog, udruga AMCA TTF je kreirala i ostvarila mnoge druge aktivnosti – poticala je konkurentnost studenata nagradama najboljima, pomagala bolesnim i siromašnim studentima, organizirala znanstvene, gospodarske i kulturološke tribine, predstavljala svoje uspješne članove i tvrtke, davala potporu osnivanju drugih udruga i još mnogo toga.

Istaknula je poruku poslanu u srpnju 2008. od pok. prof. Grete Pifat Mrzljak, bivše predsjednice Saveza udruge AMAC, u kojoj stoji: „Hvala na svemu, uz dobre želje za daljnji rad. Želim vam uspjeh koji mi nismo mogli postići. Pozdrav Pifat“.

Glazbenik Ivan Pavičić iznenadio je sudionike skupštine izvođenjem dviju skladbi na gitari - *Dremle mi se dremle i Chitara Romana*. Skupštini su se predstavili i uspješni članovi AMCA TTF-a: međunarodno nagrađivani prvostupnik Matija Čop, sada student pete godine modnog dizajna na Tekstilno tehnološkom fakultetu u Zagrebu na ERASMUS razmjeni u University of Borås, The Swedish School of Textiles, te Krunoslav Vincek, dipl. ing. koji je predstavio svoj rad i tvrtku „Vis“ Varaždin, članicu T7 grupe usmjerene na tekstilnu proizvodnju s više od 500 radnika. AMCA TTF dodijelila je Zahvalnice za potporu udruzi.

10. skupština Hrvatske udruge bivših studenata i prijatelja Tekstilno-tehnološkog fakulteta - AMCA TTF

Jubilarna 10. skupština AMCA TTF završila je „Odom radosti“ koju su otpjevali svi sudionici Skupštine uz pomoć zbora AMCA TTF nakon čega je predsjednica AMCA TTF, prof. dr. sc. A. M. Grancarić pozvala sudionike na domjenak i druženje.

Prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić
Doc. dr. sc. Anita Tarbuk

Prvi doktor zubne medicine na Sveučilištu u Zagrebu postao članom AMA SFZG

Milenko Lainović prvi je doktor zubne medicine na Sveučilištu u Zagrebu. Diplomirao je na Stomatološkom odsjeku koji je u okviru Medicinskog fakulteta osnovan daleke 1948. godine. Diplomirao je u redovnom roku te mu je 31. svibnja 1954. godine dodijeljen prvi doktorat zubne medicine Sveučilišta u Zagrebu. Ponosni smo što je gospodin Lainović gotovo 60 godina nakon završetka studija postao i jedan od prvih članova novoosnovane alumni udruge AMA SFZG na Sveučilištu u Zagrebu te se nadamo daljnjem odazivu drugih starijih, ali i mlađih generacija naših *alumna* koji mogu pomoći razvoju i ugledu Stomatološkog fakulteta i Sveučilišta u Zagrebu.

Hrvatska udruga diplomiranih ekonomista Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Alumni organizacije su prepoznate kao važan faktor u brendiranju obrazovnih institucija i stvaranja povezanosti diplomiranih s matičnom ustanovom. Alumni organizacije imaju širok spektar aktivnosti, kao što su organiziranje društvenih događanja, poticanje umrežavanja, prikupljanje financijskih sredstava i izdavanje priopćenja za članove. *Alumni* organizacije tako predstavljaju platformu za potporu *alumnima* i stvaranje novih prijateljstava i poslovnih veza s ljudima sličnih interesa, pa su tako poznate po tome da imaju utjecaj na obrazovni, kulturni i društveni život u sklopu obrazovne institucije.

Upravo ove činjenice bile su poticaj za stvaranje Hrvatske udruge diplomiranih ekonomista Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, čiji je cilj aktivirati sve diplomirane ekonomiste, kako bi kreirali poslovnu mrežu dostojnu reputacije Ekonomskog fakulteta u Zagrebu.

Službena web stranica

Web stranicu Hrvatske udruge diplomiranih ekonomista Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu tvore rubrike: "O nama", "Alumni kutak", "Novosti", "Galerija", "Suvenirnica" i "Učlanjivanje". Stranica se konstantno usavršava kako bi postala centralno informativno mjesto za sve sadašnje i buduće *alumne*. Članovima je omogućena prijava kojom pristupaju dijelu internet stranica Udruge dostupnih samo registriranim korisnicima gdje će moći aktivno sudjelovati u interakciji s ostalim članovima i ostvariti dodatne pogodnosti.

Razvojem novih tehnologija internet komunikacija je postala sastavnica privatnog i poslovnog života stoga je Udruga prisutna na društvenim mrežama gdje potiče komunikaciju i povezivanje te pruža uvid u događanja vezana uz Fakultet i aktualne novosti. Putem društvenih mreža *alumni* se mogu jednostavnije umrežiti te pronaći sadržaje koji ispunjavaju njihove interese.

Vizualni identitet

Kao bitna odrednica prepoznatljivosti Udruge istaknut je vizualni identitet same Udruge. Sama Udruga nije imala vizualni identitet koji bi odgovarao njezinom položaju niti koji bi ju mogao dobro predstavljati u javnosti. Zato je odlučeno kako će se kreirati novi vizualni identitet koji će moći predstavljati Udrugu u javnosti i koji će opisati grafički samu srž Udruge. Kako bi vizualni identitet bio što kvalitetniji, nabavljena je knjiga standarda Ekonomskog fakulteta i angažirana su dva studenta Studija dizajna pri Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu koji su u suradnji s projektnim timom predložili idejno rješenje.

Novi vizualni identitet Udruge

Vizualni identitet temelji se na ideji povezivanja bivših i sadašnjih studenata, razmjene iskustava te zajedničkom osjećaju pripadnosti Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Ukratko, temelji se na ideji onoga što je Alumni udruga sama po sebi, mjesto okupljanja bivših i sadašnjih studenata.

Točkice koje se skupljaju nasumično i tako tvore skraćenicu EFZG predstavljaju zajedništvo i pripadnost, a svaka točkica predstavlja člana udruge. Nasumičnim okupljanjem postiže se dojam dinamike, komunikacije i razmjene iskustva među članovima. Prema potrebi na pojedinim materijalima, točkice se vertikalno nadodaju na osnovni znak, pri čemu logotip mijenja poziciju, pomičući se po vertikali te tako stvara dinamiku u cjelokupnom identitetu. Ljubičasta boja, kao dio vizualnog identiteta Ekonomskog fakulteta i ovdje se koristi te tako komunicira povezanost Udruge s fakultetom.

Nenad Malić, Ivona Pale, Nino Pavičić i Lana Podgoršek

Održan Božićni koncert AZ „Vladimir Prelog“

U četvrtak 26. prosinca 2013. navečer, brojna je publika zaposjela sva mjesta u Bazilici srca Isusova u Palmotićevoj ulici i s interesom pratila Božićni koncert Akademskog zbora „Vladimir Prelog“, kojim je dirigirala stalna dirigentica, gđa. Iva Juras. Ovaj zbor okuplja četrdesetak *alumna* Sveučilišta u Zagrebu koji dolaze s više od deset sastavnica (FKIT, PBF, PMF, TTF, FBF, Filozofski, Šumarski, Agronomski, Veterinarski, Pravni, Medicinski, Arhitektonski).

Na programu koncerta bile su božićne pjesme iz Hrvatske, ali i brojnih zemalja Europe i Amerike: Poslušajte svi sada (obr. R. Matz), O kakva to svetlost (obr. J. Gržinić), argentinska El nacimiento (A. Ramirez). U toj su pjesmi solo dionice otpjevali Antonija Ivković (sopran) i Ivan Martinčić (tenor). Slijedila je Ave Maria - Angelus Domini (F. X. Biebl), u kojoj je do izražaja došla dobra koordinacija dirigentice s dva zbora, manjim, solističkim i većim, osnovnim. Ta prekrasna pjesma, vrlo pjevna, a na momente vrlo gustih harmonija, izmamila je najveći pljesak publike. Nakon toga slijedile su Earth Song (F. Ticheli), pa Spasjenije (P. Česnokov), te Hear my Prayer (M. Hogan). Nešto drugačija bila je ukrajinska skladba

Šedrik (obrada M. Leontovič), vesela i brza, opisujući lastavicu koja doleti i najavljuje dolazak proljeća, a domaćinu želi obilje.

Zbor je nastavio s lijepom, pobožnom, melodioznom pjesmom Zdrava devica (obrada M. Leščan), u kojoj je solo dionicu otpjevala Antonija Ivković. Slijedile su dvije božićne pjesme iz SAD-a, Carol of the Drum (K. K. Davies), i Deck the Halls. Koncert se približio kraju s dvije hrvatske pjesme: Dođite sad mladenci (obrada M. Leščan) i Oj pastiri (obrada V. Žganec i A. Klobučar). Ova posljednja pjesma je iz Bačke, vrlo je interesantna, ali u Hrvatskoj skoro nepoznata.

Na kraju koncerta zbor je izveo dva dodatka: Mehki snežek z angelčeki (francuska, prepjev M. Škvorc), te Narodi nam se kralj nebeski, što je prihvatila cijela crkva.

Zbor će rado prihvatiti nove alumne i tako raditi na jačanju zajedništva sa svojim cijelim sveučilištem. Sljedeći nastup zbor će imati 8. ožujka 2014. u Hrvatskom glazbenom zavodu, kada će održati svoj redoviti godišnji koncert.

Dr. sc. Kruno Kovačević

Akademski zbor „Vladimir Prelog“

Suradnja: AMCA Toronto, University of Toronto i Sveučilište u Zagrebu

Prva godina suradnje između Sveučilišta u Zagrebu i University of Toronto (u daljnjem tekstu: UoFT), a omogućena posredstvom AMCA Toronto, je iza nas. Nakon jednogodišnjeg ugovora, u svibnju ove godine, potpisan je novi višegodišnji ugovor o suradnji između dva sveučilišta. Novi, obogaćeni program hrvatskih studija na UoFT razvijen je na odjelu Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom prof. Zvonimira Čuljka. Zahvalni smo rektoru Aleksi Bjelišu, prof. dr. sc. Kseniji Turković, te Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta na pomoći u realizaciji ovog programa. Zahvalni smo prof. dr. sc. Heleni Jasni Mencer i prof. dr. sc. Zvonimiru Čuljku na pomoći pri dobivanju sredstava Adris fondacije za pomoć ovom programu.

U nedavnom razgovoru sa prof. Orwin, Chair of Slavic Department na UoFT, ona je izrazila zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom, te naglasila da se je samo na tečaj Croatian Cultural History, koji će i u 2014. godini predavati dr. sc. Davor Piskrač sa Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, upisalo 16 studenata, sa komentarom da je taj broj "indeed healthy". U daljnjem vrlo interesantnom razgovoru složili smo se da potraga, 'žed', za identitetom kod imigrantske djece se javlja bas u tim godinama upisa na fakultet, stoga nas ne iznenađuje interes za hrvatskom kulturnom povijesti. Prof. Orwin, kao i veliki dio stanovnika Kanade je i sama imigrant. Nakon doktorata na Harvardu nastavila je znanstvenu karijeru u Torontu, a njena djeca danas žive i rade u SAD. Da li to znaci da krv nije voda ili se radi o slučajnosti. O tome je vrijedno razmisliti kada se radi o budućnosti hrvatske dijasporu u Americi.

AMCA Toronto, kao supotpisnik ugovora, ima fond namijenjen promociji ovog programa na UoFT. 2013. godine novac iz tog fonda korišten je za pomoć za putne

Potpisivanje sporazuma između Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Torontu

troškove dvojice studenata iz UoFT hrvatskog programa da sudjeluju na školi slavistike u Dubrovniku. Prenosimo citate iz pisama zahvale dvije studentice hrvatskog programa kojima smo pomogli sudjelovati na ljetnoj Sveučilišnoj školi hrvatskog jezika i kulture u Dubrovniku:

My sincerest thank you to the AMCA Board of Directors for this wonderful opportunity. Listening to lectures given by some of the most respected and knowledgeable academics in Croatia, coupled with the intensive cultural programme and informative tours that gave us a true taste of this highly influential town, was something I benefitted from to a greatly inspiring degree.

Bernarda Gospić

The benefits of attending this course are manifold. I was enrolled in the language seminar entitled Konverzacija II. The instruction provided presented the ideal opportunity to improve my spoken and written Croatian language skills. This language course reinforced all that I have learned during my Croatian classes at the University of Toronto, while also giving me the chance to converse with native speakers.

Martina Vlašić

Želio bih napomenuti da se AMCA Mundus, naročito u sjevernoj Americi, bitno razlikuju od AMAC Domus. Kontribucija kanadskom multikulturalnom društvu, kroz promociju hrvatske kulture je samo jedna od tih bitnih razlika. AMCA Toronto je nedavno organizirala sekciju 'AMCA Youth', koja pomaže mladim imigrantima, većinom na jednogodišnjim radnim dozvolama, da se što uspješnije integriraju u kanadsku zajednicu. Odaziv toj inicijativi je rezultirao u preko dvadeset novih članova, što je najveći dosadašnji priliv novih članova, nakon osnivanja. Dok se naša *Alma Mater* ubraja u prvih 500 sveučilišta u

svijetu, UoFT je među prvih 20. Usprkos razlici u kvaliteti, u našim pregovorima UoFT je prihvatio činjenicu da se 'best of breed' praksa predavanja hrvatskih studija nalazi na Sveučilištu u Zagrebu. Suradnja je dvo-smjerna cesta, te se nadamo da će novi program ne samo obogatiti curriculum UoFT-a, već obogatiti i naše Sveučilište.

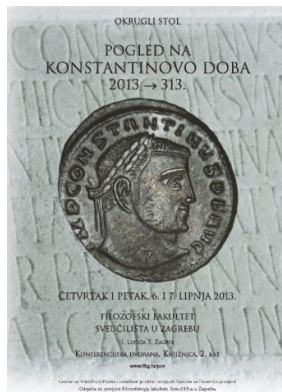
Nikola Demarin,
predsjednik AMCA Toronto

Okrugli stol: Pogled na Konstantinovo doba 2013 →313

Objavljujemo prilog o 1.700 godina od Milanskog edikta, što je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu bilo obilježeno okruglim stolom „Pogled na Konstantinovo doba 2013 – 313“.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 6.-7. lipnja, 2013.

U povodu velike obljetnice Milanskog edikta, kojom je rimski car Konstantin dao slobodu kršćanstvu izjednačivši ga s rimskim tradicionalnim religijama, Centar za interdisciplinarno istraživanje stare povijesti Zavoda za hrvatsku povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 6-7. lipnja 2013. organizirao je okrugli stol "Pogled na Konstantinovo doba, 2013 –313". Peti je to skup u organizaciji Centra za interdisciplinarno istraživanje stare povijesti, a ovom se prigodom njime obilježila i 140. obljetnica nastave povijesti na Sveučilištu u Zagrebu. Organizacijski odbor Okruglog stola činili su Bruna Kuntić-Makvić, Hrvoje Gračanin, Jelena Marohnić i Trpimir Vedriš, okupio je znanstvenike, profesore i studente zagrebačkog Sveučilišta (Filozofski fakultet, Pravni fakultet, Hrvatsko katoličko sveučilište, Hrvatski studiji, Visoko evanđeosko teološko učilište i Muzička akademija), koji se bave temama iz povijesti, religije, prava, književnosti, likovne umjet-

nosti, glazbe Konstantinova vremena te njihovim odjecima u kasnijim povijesnim razdobljima.

Raznolikost tema i broj izlagača pokazao je da postoji veliko zanimanje za povijesno vrednovanje događaja koji je bitno utjecao na kasniju europsku povijest i uvelike odredio izgled današnje zapadne civilizacije. Brojne analogije sa suvremenim društvenim i političkim fenomenima, poglavito onima s područja odnosa svjetovne i duhovne vlasti, kulture i identiteta, ukazale su na aktualnost teme za naše vrijeme. Na stručnoj razini, značenje skupa je možda ponajprije u tome što je pokazao da povijesne prekretnice, kakva je bila i ona u vrijeme Konstantina, moramo sagledavati kroz zajedničke napore komplementarnih humanističkih disciplina, što pridonosi objektivnijem vrednovanju povijesnih procesa. Kvaliteta i preciznost izlaganja također su pokazali da na hrvatskoj znanstvenoj sceni djeluju stručnjaci koji idu u korak s najnovijim istraživanjima u Europi i svijetu i koji se na ravnopravnoj osnovi mogu uključiti u postojeće znanstvene programe Europske unije. Zahvaljujući organizatorima, jedna značajna obljetnica tako je dostojno obilježena, a velik broj sudionika i živost diskusija pokazali su da su nam takva okupljanja itekako potrebna i dobrodošla.

Dr. sc. Inga Vilogorac Brčić, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za povijest

Dr. sc. Dino Milinović, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za povijest umjetnosti

Od korova do tkanine – autohtoni hrvatski suvenir iz brnistre

U auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu 15. svibnja 2013. održana je diseminacijska konferencija projekta *Revitalizacija tekstilne proizvodnje materijala od brnistre - U susret hrvatskom autohtonom proizvodu: Od korova do tkanine*, financiranog od Sveučilišta u Zagrebu iz Fonda za razvoj Sveučilišta.

Voditeljica projekta, dekanica Tekstilno-tehnološkog fakulteta, prof. dr. sc. Sandra Bischof i ko-autorica knjige Zorana Kovačević, dipl. inž. predstavile su knjigu „From weed to fabric“. Uz knjigu, predstavljen je autohtoni hrvatski suvenir i aktivna radionica kreativnog tkanja.

Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš istaknuo je važnost takvog projekta i knjige, te iskreno čestitao voditeljici projekta i autoricama knjige. Predstavljanje knjige svojim prisustvom i pjesmom uveličale su članice KU Vodiške Perlice koje njeguju i čuvaju baštinu svojega grada, u kojoj posebno mjesto zauzima dobivanje vlakana brnistre.

A.T.

Vodiške Perlice u društvu s rektorom, voditeljicom i suradnicima na projektu

Visoko obrazovanje kao izazov

Ovaj je prilog napisan kao reakcija na tekst „Imamo priliku urediti obrazovni sustav“ objavljen u Poslovnom dnevniku 25. srpnja 2013. koji je napisao gospodin Mislav Balković, predsjednik HUP - Udruge poslodavaca u obrazovanju. Ured za odnose s javnošću Sveučilišta u Zagrebu obratio se 26. kolovoza 2013. glavnom uredniku Poslovnog dnevnika gospodinu Mislavu Šimatoviću kako bi uredništvu ovoga lista za objavu ponudilo spomenuto reagiranje. Gospodin Šimatović u svome je odgovoru izrazio zainteresiranost Poslovnog dnevnika za spomenuto reagiranje, uz napomenu da će uredništvo utvrditi je li moguća objava teksta u integralnom obliku. Nakon opetovanih upita Ureda za odnose s javnošću, g. Šimatović nas je međutim 5. rujna obavijestio kako se tekst zbog duljine ne može objaviti u Poslovnom dnevniku. Unatoč tome, vjerujemo da su teme obrađene u ovom tekstu aktualne, a posebno nakon nedavnih promjena u zakonodavstvu vezano uz visoko obrazovanje i znanost.

Prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš i prof. dr. sc. Blaženka Divjak

U tekstu „Imamo priliku urediti obrazovni sustav“, objavljenom u *Poslovnom dnevniku* 25. srpnja 2013. gospodin Mislav Balković, predsjednik HUP - Udruge poslodavaca u obrazovanju, zalaže se za promjene u hrvatskom obrazovnom sustavu koji „vapi za daljnjim razvojem temeljenim na povećanju odgovornosti, konkurentnosti i učinkovitosti“. Sustav koji treba „urediti“ naravno nije uređen, u što bi nas trebao uvjeriti opis njegovog sadašnjeg stanja. Što se tiče opisa od kojeg tekst polazi, čitatelju bi on bio korisniji kada bi sadržavao više konkretnih i provjerljivih podataka, a manje osobnih dojmova samog autora. Krenimo od studija. Jesu li upisne kvote prije svega prilagođene kapacitetima ustanova umjesto potrebama svih drugih, od učenika do gospodarstva. Ne prate li studijski programi uistinu niti razvoj tehnologije, niti potrebne kompetencije završenih studenata, osim nekolicine koje po nepoznatim mjerilima kao izuzetke izdvaja sam autor? Kada govorimo o tim i drugim pitanjima vezanim uz obrazovanje, bilo bi uputno imati relevantne kvantitativne pokazatelje koje g. Balko-

vić nažalost nije iznio, iako su velikim dijelom javno dostupni.

Primjerice, koliko to radnih mjesta u Hrvatskoj nije popunjeno zato što nema kompetentnih kandidata? S druge strane kakva su to radna mjesta u zemljama razvijenijim od Hrvatske za koja su se hrvatski stručnjaci, očigledno u otvorenoj konkurenciji, pokazali kompetentnim kandidatima? Doista je vrijeme da pozvane institucije, uključujući i sveučilišta i HUP, daju odgovore na ta i čitav niz drugih pitanja. Inicijativa u tom smjeru je i ovo naše reagiranje.

1. Pripreme za promjene; od kuda krenuti?

U svojim polaznim upozorenjima o neučinkovitosti javnog visokog obrazovanja autor se referira na materijal iz 2012. kojeg naziva Bologna Referencing Report, i u kojem se tvrdi da je Hrvatska treća najskuplja zemlja u Europi mjereno ulaganjem po studentu i godini normiranim nacionalnim BDP-om, zatim na podatak da „upisne kvote u državno visoko obrazovanje (kakvo je to?) iznose 110% broja maturanata“, i na izjavu jednog od potpisnika ovog teksta u TV emisiji u kojoj je sudjelovao i sam autor. Svaka od ovih tvrdnji zaslužuje kratki osvrt.

1.1. Financijski uvjeti.

Podatak po kojem se 2008. za visoko obrazovanje u Hrvatskoj izdvajalo po studentu 7.183 eura pojavio se u službenom materijalu „*The European Higher Education Area in 2012: Bologna Process Implementation Report*“ koji su za Ministarsku konferenciju u Bukureštu u svibnju 2012. priredili Europska komisija, Eurydice, Eurostat i Eurostudent. Rektor Sveučilišta u Zagrebu je kao član hrvatske delegacije na tom skupu odmah upozorio autore na nerealnost tog podatka, i zamolio prisutne predstavnike našeg Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta da utvrde na osnovu kojih uvida je on ušao u službeni pregled visokoobrazovnih pokazatelja europskih zemalja. Ista je molba pismeno ponovljena nekoliko tjedana kasnije na sjednici Rektorskog zbora. Iako odgovor Ministarstva do danas nije stigao, nije ga teško na osnovu dosadašnje prakse naslutiti: za sve prije 2012. su odgovorni njihovi prethodnici Preostaje nam pretpostaviti kako je netko u ta astronomska nedostižna sredstva, koja bi u totalu za Hrvatsku iznosila oko milijardu eura godišnje, uključio i velike iznose kredita za kapitalna ulaganja za 2008. godinu, i uspostavivši tako specifično hrvatsku metodologiju, vinuo samu Hrvatsku na treće mjesto u Europi po ulaganjima u visoko obrazovanje, iza Švedske i Malte. Stvarnost je međutim godinama sasvim drugačija, i nažalost puno nepovoljnija, na što to uostalom jasno ukazuju i drugi pokazatelji navedeni u spomenutoj bukureštanskoj ediciji. Po grubim procjenama u Hrvatskoj se po studentu izdvaja oko 2.000 do 3.000 eura godišnje, ovisno o tome kakvom se metodologijom računa, tj. za koliki dio tih sredstava se

smatra da se usmjeruju prema istraživačkim djelatnostima sveučilišta. Uostalom pogledajmo sveukupnu stavku za visoko obrazovanje u proračunu za 2013. godinu: 2.704.830.086 kuna za oko 150.000 studenata na javnim visokim učilištima. Te brojke puno govore o aktualnom financijskom stanju hrvatskog visokog obrazovanja u javnom sektoru. Važno ih je znati kada se uđe u razradu modela studentskih *vauchera* kojeg g. Balković zagovara u nastavku svog teksta.

1.2. Kvote i studenti.

Prošle je godine u Hrvatskoj srednju školu završilo oko 43.000 učenika, od čega na gimnazije i stručne četverogodišnje škole otpada oko 32.000 učenika. Na svim visokim učilištima ima mjesta za nešto manje od 38.000 studenata, pri čemu javna visoka učilišta participiraju s oko 33.000 upisnih mjesta. Međutim, interes za upis na studij iskazuju i kandidati koji su ranijih godina završili srednju školu te učenici iz drugih država (posebno hrvatski državljani iz Bosne i Hercegovine), pa je ukupno interes za upis na studij iskazalo oko 41.000 kandidata što za preko 20% nadmašuje broj maturanata koji u danoj godini završavaju studij. Dakle, istina je kao što piše g. Balković da broj upisnih mjesta na „državnim“ učilištima premašuje broj maturanata danog godišta, ali interes za studij ipak premašuje ukupnu upisnu kvotu koja uključuje i „nedržavna“, tj. privatna, visoka učilišta. Uprkos tome, na nekim visokim učilištima ostaje dosta nepopunjenih mjesta, dok se neka, a među njima i najveće hrvatsko sveučilište gotovo u potpunosti popunjavaju. Stoga je doista umjesno postaviti pitanje svrhovitosti, kvalitete, ali i dostupnosti pojedinih studijskih programa. Nadalje, razloge tome da se određeni broj kandidata ipak ne upiše treba tražiti i u nedostatku stipendija za studente nižeg imovinskog stanja, nemogućnosti upisa na prioritetni studij, ali i društvenoj klimi u kojoj se znanje i rad ne prepoznaju kao vrhunske vrijednosti.

1.3. Zapošljivost.

Kada je rektor izjavio da je veliki upisni pritisak na visoko obrazovanje dijelom uzrokovan visokom nezaposlenošću mladih, čime se zbog dugotrajne gospodarske krize nažalost samo odgađa nezaposlenost na višu obrazovnu razinu, tada tvrdnju kako se time implicitno potvrđuje neučinkovitost visokog obrazovanja treba pripisati isključivoj interpretativnoj orijentaciji g. Balkovića. Ona je tim neobičnija jer dolazi od ključnog čovjeka iz udruge poslodavaca, kojemu je zasigurno poznato da je viša kvalifikacijska razina ljudskih resursa samo jedan od poželjnih i nužnih, ali ne i dovoljnih, preduvjeta za izlazak iz krize. Dakle, jedno je reći kako je masovnost studija posljedica krize, a drugo da je ona uzročnikom krize, i to zato što su studiji neučinkoviti. Uostalom, što se tiče učinkovitosti studija na tržištu rada, ponavljamo pitanje, kako to da se niz radnih profila visoke razine, formiranih kroz nedovoljno „učinkovito“, štoviše „neuspješno i neodgovorno“, kako u nastavku tvrdi g. Balković, studiranje, sasvim uspješno zapošljava u drugim prosperitetnijim zemljama dok u Hrvatskoj za njih nema posla? Čime je država poput Njemačke motivirana da iz

ograničenja pristupa svom tržištu rada izuzme upravo akademski obrazovane građane Republike Hrvatske?

Doktori znanosti prije promocije

2. Brojanje kuna i eura u iščekivanju strateških odluka

Nakon takvih, recimo, zauzimanja polaznih pozicija, stižemo do središnje teme teksta g. Balkovića, naime kako uspostaviti „bitno učinkovitiji model suzbijanja nezaposlenosti mladih“. Vjerojatno se nije teško složiti kako svakom ozbiljnom traženju takvog modela treba prethoditi analiza sadašnjeg stanja temeljena na pouzdanim podacima. Za sada je nemamo. U očekivanju da će se uskoro pojaviti kao sastavni dio najavljenog strategije obrazovanja i znanosti, zasada možemo samo krenuti stopama g. Balkovića i pokušati sučeliti njegove ključne prijedloge s uvidima koji nam se čine dovoljno objektivnim, pa prema tome i korisnim, za daljnju raspravu. Kada se zagovara sustav u kojem financiranje prati studenta, zapravo model po kojem bi svaki student koji se na neki, tek bi trebalo odrediti kakav, način kvalificira za dani studij, dobio od države određenu godišnju svotu koju bi prenio na danog javnog ili privatnog „ponuđača (*provider-a*)“, važno je utvrditi o kojim bi se realnim sredstvima u danim okolnostima radilo, ali i koje bi obaveze „ponuđači“ preuzimali. Već je naznačeno koliko se danas iz državnog proračuna odvajaju godišnje po studentu. Podsjetimo da ta sredstva značajno doprinose i

pokriću troškova istraživačkog rada na sveučilištima. Prema grubim procjenama na istraživačke djelatnosti usmjerava se oko 40% odvajanja u troškove rada, koji inače posljednjih godina prelaze 90% javno financiranog proračuna hrvatskih sveučilišta.

Dakle, sadašnja proračunska izdvajanja po studentu u jednoj godini u Hrvatskoj su oko 2.500 eura. Po podatcima iz spomenutog *Bologna Process Implementation Report-a*, ta izdvajanja primjerice u Sloveniji iznose nešto više od 6.000 eura, u Austriji nešto više od 12.000 eura, dok je europski prosjek nešto veći od 8.000 eura. Često i uporno upozoravamo da se tako niska stopa izdvajanja mora povećati ako uopće želimo sačuvati nacionalni visokoobrazovni i istraživački sustav u sve oštrijoj međunarodnoj kompeticiji. Nije međutim za očekivati da će se, obzirom na realne okolnosti recesije kroz koju prolazimo i trenutni politički pristup visokom obrazovanju i istraživanjima, navedeno stanje moći značajnije poboljšati u godinama pred nama, što uostalom sugeriraju i trogodišnje projekcije uključene u prijedlog državnog proračuna za 2013. godinu.

Ovako ili onako, to su financijski uvjeti pod kojima danas rade javna visoka učilišta, uključujući i najveće hrvatsko sveučilište. Pod kojim pak uvjetima rade one privatne visoke škole i veleučilišta koji svoju održivost temelje na školarinama? Koliko nam je poznato, godišnje školarine na njima u prosjeku su 4.000 eura (a neke se približavaju i iznosu od 7.000 eura). To je ulazna stavka. Naravno, teško je reći kakve sve troškove pojedine privatne škole imaju. Za pretpostaviti je da se svi uzimaju u obzir kalkulacijama koje definiraju školarine. Naime, filantropske potpore koje su značajne u nekim zemljama s dugom i uspješnom tradicijom privatnog obrazovanja, u Hrvatskoj su zanemarive i svode se na čase iznimke.

Prijelaz na studentske *vauchere* uz gore naznačene uvjete, i uz želju da visoko obrazovanje i dalje ostane besplatno u, kako kaže g. Balković, „okviru kvota koje država može i želi financirati“, teško da bi ikoga doveo u financijski zadovoljavajuće stanje koje bi omogućilo poboljšanje kvalitete i povećanje međunarodne kompetitivnosti hrvatskog visokog obrazovanja. Dakle, ako bi se išlo u tom smjeru, bili bi potrebni i drugi značajni zahvati u sustavu. Koji? Tom ćemo se pitanju vratiti nakon osvrta na još dvije često eksploatirane teme, one o „atraktivnosti programa javnih visokih učilišta“ i o „praćenju potreba tržišta rada“.

3. Sadašnji studij; što se nudi, kako odgovara „tržište“?

Poznata je tvrdnja po kojoj studijski programi koje organiziraju javna sveučilišta, uz to što ne prate potrebe tržišta, nisu niti atraktivna budućim studentima, za razliku od programa privatnih škola kod kojih je situacija uglavnom obrnuta. Što je temelj takvih tvrdnji? Pojedinačni osobni dojmovi studenata i drugih zainteresiranih? Kao i uvijek, nema te tvrdnje, kao ni njoj izravno suprotstavljene, koja se ne bi mogla potkrijepiti osobnim dojmovima. Uputniji pokazatelj, koji obuhvaća cijeli

nacionalni uzorak, slijedi iz podataka o prijavama i upisima u sve studijske programe kroz sustav državne mature. Ove godine je javni visokoobrazovni sektor ponudio oko 33.000, a privatni oko 4.600 upisnih mjesta. Gledajući prve prioritete po izboru kandidata, na jedno upisno mjesto bilo je prosječno 1,2 prijava na javnim sveučilištima, 1,1 prijava na ostalim javnim visokim učilištima i 0,4 prijava na privatnim visokim učilištima.

I za Sveučilište u Zagrebu na kojem se godišnje osigurava 12.500 mjesta za redovite i izvanredne studenta taj koeficijent prvog prioriteta iznosi 1,2. Među privatnim visokim učilištima najviši koeficijent prioriteta od 2,3 bilježi Hrvatsko katoličko sveučilište s kvotom od 120 mjesta. Za privatna visoka učilišta kojima su školarine dominantan izvor prihoda najviše koeficijente prioriteta bilježe Veleučilište VERN (0,55; kvota 270) i Zagrebačka škola ekonomije i managementa (0,48; kvota 280). Za uspo-redive studije ekonomskih, poslovnih i srodnih profila, koeficijent prioriteta za Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu je 1,44, uz kvotu od 1310. Visoke koeficijente prioriteta imaju i studiji turističkih usmjerenja na Sveučilištima u Rijeci (1,53, kvota 353) i Zadru (1,47, kvota 77).

Upisi u ljetnom roku uglavnom prate prioritetne interese, naime oni studijski programi za koje je navedeni koeficijent dovoljno visok u pravilu su popunjeni već u srpnju, dok oni za koje je primarni interes slabiji traže svoju priliku u jesenskim upisnim terminima. Programi koje nude privatna visoka učilišta su najčešće u ovoj drugoj skupini. Drugim riječima, značajan je broj upisnika koji, iako mogu platiti za hrvatske prilike relativno visoku školarinu, odlučuju upisati privatne studije tek nakon što ne uspiju upisati javni studij kao svoj prvi prioritet. S druge strane, izvjesno je da određeni broj potencijalnih kandidata zbog financijskih razloga niti ne razmatra mogućnost upisa u privatne studije. Bilo bi ishitreno na osnovu navedenih podataka tvrditi kako su javni studiji po kvaliteti i interesu studenata ispred privatnih, jer korišteni uvid ne pokriva sve relevantne aspekte. Međutim, očigledno je kako pogotovo nema sustavnih argumenata ni za zaključivanje u suprotnom smjeru, posebno uzmemo li u obzir da su upisni uvjeti za javne studije, posebno one na Sveučilištu u Zagrebu, u pravilu bitno zahtjevniji od uvjeta za upise na privatne studije, što vjerojatno odvraća neke kandidate u prepoznavanju javnih studijskih programe kao prioriteta.

Nadalje, kada se govori o praćenju potreba tržišta rada i društva u cjelini, treba imati u vidu da se programi iz područja prirodnih znanosti, kao i ogromna većina programa iz područja biomedicine, biotehnologije i tehničkih znanosti, nude isključivo na javnim sveučilištima. S druge strane, većina programa koja izvode privatna visoka učilišta pripada društvenom, pretežno ekonomskom, usmjerenju. Dakle, ogromna većina programa iz deficitarnih STEM (science, technology, engineering, and mathematics) i biomedicinskog područja uključena je isključivo u „neuređeno“ javno visoko obrazovanje.

Konačno, mnogi govore o „potrebama tržišta rada“, ali se rijetki upuštaju u analize i procjene koje bi dale odgo-

varajuće kvantitativne uvide i projekcije. Ako bi se „potrebe“ identificirale s podatcima koje daju zavodi za zapošljavanje, najčešće bi se zaključilo da hrvatsko tržište rada nema potreba za visokoobrazovnim radnim profilima. U svakom slučaju takvi podatci su statični i ne temelje se na razvojnim projekcijama. Stoga bi i Vlada i obrazovni i poslovodni sektor napravili veliki i ključan iskorak kada bi zajedničkim radom uspostavili perspektivu razvoja Hrvatske temeljem koje bismo mogli planirati buduće potrebe tržišta rada, pa time i odgovarajuće promjene u sustavu obrazovanja.

Zgrada Rektorata Sveučilišta u Zagrebu

4. Visoko obrazovanje od „neurednog“ javnog dobra do uređenja; kojeg, kakvog, čijeg?

Kako ne bismo cijelo ovo reagiranje ograničili na razjašnjavanja fakata, pokazatelja i uvida, vratimo se na strateške koncepte, upozoravajući ponovno kako bez dobre analize stanja nema niti dobre strategije. Temeljno pitanje je, kako povećati konkurentnost, pa time i kvalitetu visokog obrazovanja, i pri tome ne ugroziti ni interese države i gospodarstva, niti nacionalni stvaralački identitet? Najavljena nacionalna strategija trebala bi zacrtati razvoj sustava u sljedećem desetljeću i približiti nas odgovoru. Kakav bi on mogao biti?

Raspon je širok i omeđen dvjema krajnostima. Od prošlosti, koja je sve dalja, naslijedili smo visoko obrazovanje kao ustavom zajamčeno javno dobro, dostupno svima koji ga žele koristiti i koji ispunjavaju zadane ulazne kriterije. Danas pak ne možemo isključiti mogućnost dijametralno suprotne budućnosti u kojoj bi visoko obrazovanje bilo prije svega komercijalna tržišno orijentirana djelatnost. Prvi krajnji koncept je teško održiv, drugi teško prihvatljiv. Stoga mnoge zemlje traže optimalna „srednja“ rješenja. U europskim zemljama, koje uglavnom nasljeđuju tradiciju javnog dobra, tema brojnih rasprava, uključujući i onu na spomenutom skupu u Bukureštu, je uvođenje elemenata javne odgovornosti svih dionika, od države i poslodavaca do visokoobrazovnih institucija i studenata.

Fokusiranje studija na studente, uz koje se povezuje i odgovornost studenata prema studiju, zapravo je inherentno Bolonjskom procesu. Koncept odgovornosti

prema studiju u financijskom pogledu iniciran je kroz sustav školarina na Sveučilištu u Zagrebu još 2007. godine, dvije godine nakon uvođenje bolonjskih studijskih programa, i proširen na cijelu zemlju nedavnim ugovorima Vlade i hrvatskih sveučilišta o subvenciji studentskih školarina. Takve školarine nemaju za svrhu temeljno financiranje visokog obrazovanja, koje se, u skladu s načelima javnog dobra, ostvaruje, kao i u velikoj većini drugih europskih zemalja, kroz državni proračun, putem cjelovitih proračunskih suma, ili programskih ugovora kao njihove naprednije verzije. Po svrsi su one „faktički *vaucher*“, kojima s jedne strane država stimulira uspješno studiranje, dok s druge strane prihodi od školarina i državnih subvencija koje ih nadomještavaju imaju isključivu namjenu ulaganja u poboljšanje uvjeta studiranja, stipendiranje posebnih kategorija studenata i slično.

Kao i svako drugo, i visoko obrazovanje, dok je pretežno javno dobro, temeljno i dominantno se financira iz javnih izvora, t. j. iz državnog proračuna, a svaki studij koji se tako financira je javan. Time se ne zatvara prostor privatnim inicijativama, u kojima studenti, ili drugi neprofitni ili filantropski financijeri, preuzimaju glavnu pokrića temeljnih troškova. Dodatni prihodi kroz školarine, subvencije, *vauchere* i slično, tada se koriste za razne vidove razvoja sustava, i imaju svrhu unošenje odgovornosti prema studiju, koja je kod studenata koji u potpunosti snose troškove studija ionako već prisutna. U takvom sustavu sasvim je konzistentno definirati uvjete pod kojima se subvencijama ili *vaucherima* mogu obuhvatiti i studenti privatnih studija. Pri tome treba imati na umu da taj pomoćni ili dodatni vid financiranja u Europi predstavlja manji dio, uobičajeno oko 10%, ukupne cijene studija. U Hrvatskoj je donedavno studentska participacija znala doseći i do 20% ukupne cijene studija, što je bio jedan od najviših postotaka među europskim zemljama.

5. Sirenski zov komercijalizacije; koliko voska staviti u uši?

Sasvim su drugačije pretpostavke i koraci koje bi trebalo poduzeti ukoliko se sustav visokog obrazovanja želi urediti kao pretežito komercijalna djelatnost. Prije svega moralo bi se inicirati relativno dizanje kvalitete privatnih studija u odnosu na javne, kako bi oni postali tržišno privlačniji. Dva su moguća načina: konstruktivnim dizanjem kvalitete privatnog sektora kroz ulaganja realnog svježeg kapitala, ili destruktivnim spuštanjem kvalitete javnog sektora kroz daljnje redukcije u njegovom financiranju.

Prva opcija nije, čini se, izgledna jer visoko obrazovanje ni do sada u Hrvatskoj nije privlačilo privatne investitore. Primjerice, sva veća kapitalna ulaganja u širenje prostornih kapaciteta bila su posljedice političkih odluka kojima se povećavao dug države. Druga bi se opcija mogla pokazati politički intrigantnom, posebno kada smo u stanju dugotrajne recesije s izrazitim deficitom javnih financija. Ona bi međutim opasno ugrozila nacionalni visokoobrazovni sustav, uz ostalo i zato što su u recesiji i

mogućnosti privatnog, tj. obiteljskog, ulaganja u studije radikalno smanjena, pa niti privatno obrazovanje ne bi moglo ući u fazu konjunktore. Neposredna posljedica bi bila srozavanje domaćeg visokog obrazovanja, uz egzodus, kako najboljih tako i najbogatijih, mladih ljudi iz zemlje već u fazi početnih studija s jedne, i udar na ionako nisku obrazovnu strukturu stanovništva i dodatno reduciranje šansi siromašnijim studentima za kvalitetni studij s druge strane.

Realna opcija u konkretnim okolnostima mogla bi biti određena kombinacija konstruktivnosti i destruktivnosti, s reduciranjem komponente javnog dobra u hrvatskom visokom obrazovanju, upravo na tragu sugestije g. Balkovića o „obrazovanju za studente i učenike“ koje bi „i dalje ostalo besplatno u okviru kvota koje država može i želi financirati“. Dakle politička volja došla bi u prvi plan. Tom se sugestijom zapravo zagovara skladno partnerstvo političke volje i privatnog interesa u kojem čini se nema mjesta za treće, a ne ostaje puno prostora niti za transparentne principe tržišnog nadmetanja. Uostalom, i do sada smo svjedočili specifično hrvatskim ingenioznim epizodama u tom smjeru.

Pustimo li da nas ova nit vodi malo dalje, možemo doista zamisliti reviziju ustavne postavke javnog dobra koja bi dovela do toga da bi se dio populacije za koju „država može i želi financirati studije“ recimo prepolovio. Tada bismo se, ako se istodobno ne bi umanjilo financiranje visokog obrazovanja iz državnog proračuna (što je malo vjerojatno), doista približili europskom vrhu po ulaganjima po studentu mjereno nacionalnim BDP-om. Međutim tada bi druga polovica onih koji žele studirati morala u potpunosti preuzeti financijski teret studija na svoja leđa ili, ako nije u stanju, potražiti potporu u drugim državama, posebno u članicama Europske unije. Ponovimo, u partnerstvu privatnog interesa bez financijskog pokrića i političke volje s pragmatičkim motivacijama nema mjesta za treće, u pravilu najranjivije dijelove društva i visokoobrazovnog sustava.

Koraku dalje u tom smjeru, potpunoj komercijalizaciji studija, trebalo bi pak prethoditi temeljito zabacivanje tradicije, promjena kulture i popratna izmjena temeljne ustavne postavke o obrazovanju kao javnom dobru. Time bi se uspostavila podloga za prepuštanje visokog obrazovanja zakonima tržišne ponude i potražnje, uz moguće korekcije kojim bi se, ako se baš mora, zaštitili posebni državni, nacionalni i slični interesi. Što bi se visoko obrazovanje više prepustilo tržišnim odnosima, to više znanja bi postajalo robom, i tako gubilo obilježja osobnog i kolektivnog, tj. nacionalnog, kreativnog identiteta, pa time i temeljnog elementa društvenog i gospodarskog razvoja.

Preobrazbom visokog obrazovanja u komercijalnu djelatnost, pokrenuo bi se, kao i u slučaju svake druge komercijalne djelatnosti, sporiji ili brži proces njegove privatizacije. Ovdje bi, za razliku od recimo prometne ili energetske infrastrukture, taj proces vjerojatno bio privlačniji za privatne poduzetnike jer bi potreba za dokapitalizacijom bila puno manje izražena, ili je uopće ne

bi bilo, obzirom na značajna ulaganja države u visokoobrazovnu infrastrukturu u protekom desetljeću. Pri tome se pretpostavlja da država u postupku privatizacije ne bi postavila i uvjet preuzimanja postojećih značajnih kreditnih zaduženja, i time dodatno poskupila školarine na tako formiranim privatnim studijima.

6. Hrvatsko visoko obrazovanje i njegovo ministarstvo a. d. 2013

Aktualnom politikom sadašnje Vlade mogli bi sazrijeti preduvjeti u kojem bi scenarij pokretanja sustavne privatizacije visokog obrazovanja postao moguć, čak i prihvatljiv. Samim zaustavljanjem procesa uvođenja programskih ugovora između Vlade i hrvatskih sveučilišta sadašnji resorni ministar i njegovi pomoćnici i savjetnici zapriječili su proces jačanja odgovorne autonomije sveučilišta koja je nužan preduvjet i za njihov uspješan razvoj i za jačanje kompetitivnosti cjelovitog nacionalnog istraživačkog i visokoobrazovnog sustava. U objašnjenjima da nije vrijeme za takvu promjenu jer nisu sazreli uvjeti prepoznaje se sklonost zabludi opasnoj za svaku politiku, naime da je vrijeme neograničeno i da se njime može gospodariti. Puno veći elan resorno ministarstvo pak pokazuje kada se radi o preuzimanju ili jačanju ovlasti u upravljanju sustavom visokog obrazovanja. U pojedinim zakonskim promjenama, kao i u učestalom produciranju takozvanih pilotskih parcijalnih ugovora, uočava se jasna tendencija ponovnog preuzimanja upravljačkih i poslovodnih ovlasti nad sveučilištima, što vodi na daljnje reduciranje sveučilišne autonomije. Kada se pri tome daje do znanja kako će se u takvim okolnostima za novonastale probleme odgovornima i dalje smatrati čelništva institucija (budući da su „autonomna“ ...), jasno je da se takvim poigravanjem stvara plodno tlo za generiranje stalnih kriznih stanja u sustavu javnog visokog obrazovanja.

U takvim stanjima bi se, nakon uobičajene medijske topovske pripreme, konkretni koraci prema reduciranju visokog obrazovanja kao javnog dobra i prema njegovoj postupnoj komercijalizaciji mogli učiniti ne samo nužnim, nego i prihvatljivim, pa čak i poželjnim. Tada će za poduzimanje odgovarajućih mjera biti dovoljni i puno prizemniji i skromniji analitički doprinosi i prijedlozi za ozdravljenje neučinkovitih, neodgovornih, nekonkurentnih, korumpiranih i t. d. javnih („državnih“ kako kaže g. Balković) sveučilišta od onih koje nam nudi njegov tekst. Recentni pokušaji „uređivanja“ istraživačkog sustava to najbolje ilustriraju. Doista bismo mogli imati pravu „priliku urediti obrazovni sustav“, pogotovo ako se do tada i posljednji uporni i dosadni anakroni protivnici promjena i hipobulični halabukači napokon umore i time olakšaju rad ministru, njegovim pomoćnicima i njihovim novim partnerima i saveznicima iz raznih miljea koji sebe smatraju predstavnicima privatnog sektora. Primjer osebujne prošlogodišnje kupoprodaje jednog privatnog sveučilišta na sjeveru Hrvatske bit će nam tada luč koja će obasjati put u novu budućnost.

Prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš i prof. dr. sc. Blaženka Divjak

Istaknuti alumni

O internacionalizaciji sveučilišta, novim udžbenicima i studijskoj metodologiji te o poremećaju ponašanja i nadrealizmu hrvatskih političara

Intervju s prof. dr. sc. Zdenkom Kovačem vodila je prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer

Prof. dr. sc. Zdenko Kovač

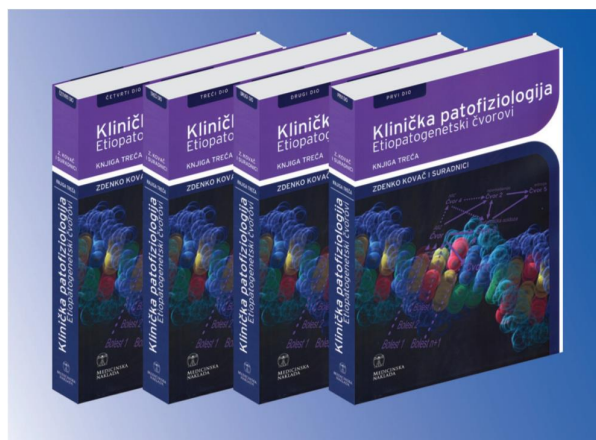
Kako vidite ulogu Sveučilišta u Zagrebu u vremenu političke i pravne europeizacije Hrvatske?

Sveučilište u Zagrebu je *Alma mater* visokoškolske naobrazbe mnogih živućih naraštaja intelektualaca i još mnogo više onih koji nisu među nama. Kao klasična ustanova tipa *universitas studiorum* Sveučilište u Zagrebu skrbi se i promiče akademske interese nacije i države. I danas, nakon uspostave brojnih drugih visokoškolskih ustanova u Hrvatskoj, Sveučilište u Zagrebu je nosilac više od pola sveukupne nacionalne studentske edukacije, tematike studiranja, projekata, objavnina, tehnoloških i umjetničkih ostvarenja, itd. Većina stranih studenata u Hrvatskoj studira na Sveučilištu u Zagrebu. Kao stožerna višestoljetna ustanova Sveučilište u Zagrebu jest nosilac identiteta, intelektualni podizatelj drugih ustanova, njihovo mjerilo i orijentir. Kao stvaralačko središte i moćna živa riznica znanja i kompetencija, Sveučilište u Zagrebu ima ugled, privlačnu akademsku snagu i snažnu tradiciju. Kroz povijest je Sveučilište u Zagrebu uvijek bilo istaknuto nacionalno sučelje međunarodnim razmjenama, interakcijama, dio nacionalne prepoznatljivosti i onda kada Hrvatska nije bila prepoznatljiva na međunarodnoj geopolitičkoj karti, niti u svijesti velike većine ljudi u svijetu. Primjerice, Sveučilište u Zagrebu primarni je potpisnik *Magnae Chartae Universitatum* u Bologni 1988. godine, o 900-godišnjici pokretanja prvog sveučilišta uopće. Novootvorene okvire Europe Sveučilište u Zagrebu

prepoznaje kao izazov vremena. Potrebne su stanovite organizacijske prilagodbe i usmjeravanje akademskih potencijala, te spoznajnih, tehnoloških, umjetničkih interesa.

Nedavno ste objavili sveučilišne udžbenike u području medicinske patofiziologije na hrvatskom i engleskom jeziku. Koliko Vaš udžbenički projekt pobuđuje interes na inozemnim sveučilištima?

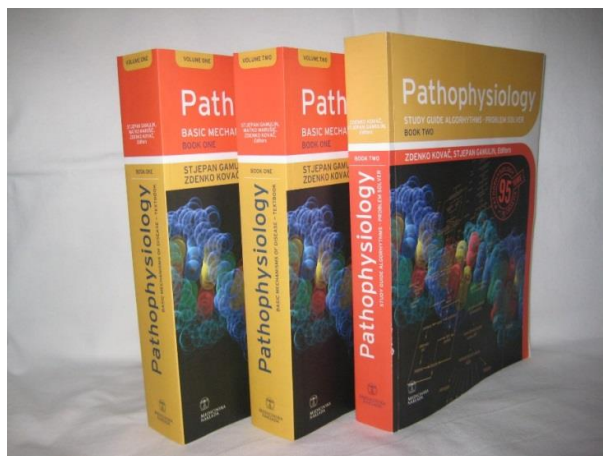
Objava Treće knjige u seriji Patofiziologija namijenjena je liječnicima, specijalistima stažistima, dakle profesionalcima u struci (slika 1). Knjiga donosi kazuističko-induktivnu metodu kojom približava proučavanje uzroka i posljedičnosti u promatranju i obradi bolesnika. Knjiga je *problem solver* i namijenjena je samoedukaciji. Cijela je materija svedena na 91 etiopatogenetsko čvorište, a kroz ta se čvorišta ostvaruju procesni tokovi bolesti. Metodički, sadržajno i strukturom knjiga je potpuni *novum*, a vrijeme će pokazati realnu vrijednost u praktičnom radu liječnika.

Slika 1. U veljači 2013. je promovirano djelo 51-og autora *Klinička patofiziologija – Etiopatogenetski čvorovi*, koja uvodi novu metodologiju s kazuistički induktivnim pristupom. Knjiga u 4 volumena obrađuje 91 etiopatogenetsko čvorište u kojima se stapaju, razilaze i objedinjuju procesi bolesti. Knjiga je namijenjena studentima u završnim godinama studija i liječnicima u praksi, a obrađuje 1165 stanja u bolesnika.

Sedmo hrvatsko izdanje Knjige prve i treće hrvatsko izdanje Knjige druge prevedeno je i objavljeno na engleskom jeziku (slika 2). Ti su se udžbenici pokazali u zadnjih 25 godina kao prepoznatljiv domet zagrebačke škole patofiziologije. Ustanovljeni su učinkoviti studijski pristupi, a prijevodom se otvara put široj međunarodnoj akademskoj javnosti. Oba se prijevoda rabe u nastavi studija medicine na engleskom jeziku, koji se na

Medicinskom fakultetu Sveučilište u Zagrebu odvija već 10 godina. Veći broj sveučilišta okupljen u *International Society for Pathophysiology* pokazao je interes za koncept, metodologiju i sadržaj ovih udžbenika. Kroz vrijeme će se vidjeti njihov stvarni međunarodni domet i prihvaćenost.

Slika 2. U listopadu 2013. je objavljen integralni prijevod s hrvatskoga na engleski jezik 7.-oga izdanja udžbenika Patofiziologija (Knjiga prva) i prijevod 3.-ega izdanja Patofiziologija – Zadaci za problemske seminare (Knjiga druga). Otisnuti su u savitljivim svescima većeg formata u izdanju Medicinske naklade u Zagrebu. To je djelo 81 autora, a obvezatno su nastavno štivo u diplomskom studiju medicine.

Vaš je pristup unio i metodičke edukacijske novine. U čemu je snaga novog pristupa studiranju kojeg ste ponudili?

Knjiga algoritamskih matričnih seminara sustavno potiče i zahtijeva aktivnu resintezu znanja kroz 4 koraka. Dakle nakon ekspozicije, analize i repeticije čitač regenerira cjelovit prikaz konstrukcijom etiopatogenetskoga algoritma koristeći se zadanim elementima. Pri tome grafički prikazuje mnoge regulacijski odnose, paralelne putove, negativne i pozitivne sprege, ulaze i ishode. U Trećoj su knjizi (slika 1) kroz kazuističko-induktivni pristup obrađena 1165 stvarna klinička stanja u bolesnika, koja su uvezana u 91 etiopatogenetski čvor (engl. *etiopathogenetic cluster*). Obje knjige uključuju sva rješenja (engl. *problem solver*), te su pogodna za samoedukaciju.

I nastavnici i studenti nalaze u tim metodama učinkovit sustav prijenosa znanja. Izgradnja temeljnoga kostura patofizioloških procesa bolesti omogućava smisleno proučavanje kompleksnosti, pletore podataka, nonlinearnosti reagiranja i biološke varijabilnosti.

U kojoj je mjeri Vaš sustav kompatibilan s elektroničkom tehnologijom komunikacija?

Informatička tehnologija otvorila je brze, masivne i neposredne putove razmjene, a bioinformatika je pružila moćne alate statističke obradbe teško sagledive množine podataka. Sadašnja tehnologija vrlo je pogodna za priziv točkastih i vrlo specifičnih informacija. Ona je korisna izravno u kliničkom radu. Primjerice, nedavno se kardiokirurg dr. Belina na Rebru, unatoč svojemu enciklopedijskom znanju, našao pred izazovom kako riješiti neobičnu anomaliju plućne arterije kakvu dotad nitko na klinici nije vidio, a niti je opisana u knjigama. Nad otvorenim paci-

jentom, *ex tempore*, uspio je preko *Google*-a naći dva opisana slučaja i uspješno kirurški izliječiti bolesnika.

Za razliku od takvih točkastih informacija, novouvedene metode u našim knjigama cjelovito obrađuju etiopatogenetske sveze, čvorove i mreže. Za njih tražimo prikladna informatička rješenja. Zajedno s ljudima s računarstva (na Fakultetu elektrotehnike i računarstva) pokušavamo riješiti zahtjeve integralnosti, dijagnostičke potrebe liječnika i križne provjere (engl. *cross checking*). Vjerujemo u iznalaženje rješenja koje će doći liječniku „na dlan“, ovdje i u svijetu.

Često se o internacionalizaciji Sveučilišta u Zagrebu govori kao imperativu u smjernicama razvitka. Kako biste opisali današnje stanje međunarodnih okvira sveučilišta i visokoškolske naobrazbe?

Načelno se u Hrvatskoj može govoriti o više oblika „internationalizacije“ kao stvarnoga sadašnjega i povijesnoga iskustva naroda i ustanova. Mogu se navesti brojni aspekti koji djeluju na svjesnoj i polusvjesnoj razini i etnopsihologiji kolektivnoga bića. Redom: devet stoljeća vazalnog položaja u vlastitome dvorištu, dijasporična pozicija približno 1/3-1/2 nacionalnog bića, katoličanski transnacionalizam u religijskom poimanju i životu, vojni internacionalizam, komunistički internacionalistički svjetonazor i vladavina kroz 46 godina, utjecaj moćnih transnacionalnih tvrtki i njihova prisutnost u trgovačkim lancima (tzv. „coca-cola internacionalizam“), međunarodna tehnološka ovisnost društva i života, europska unija i bruxelleska administracija s naznakama kvazidržave, relativno svježje *gastarbeitersko* iskustvo zamjetnog dijela pučanstva i njihovih obitelji, sveučilišna internacionalna razmjena u razdoblju 344 akademske godine, turistički milijuni stranaca itd. Svi su ti dijelovi prisutni u naciji.

U takvim okvirima djeluje Sveučilište u Zagrebu kao svjetionik i međunarodno prepoznatljiva ustanova, stoljećima prije sadašnjeg forsiranja političko-državnog projekta EU kao novog europskog *commonwealth*-a. To je vidljivo u pojedinačnim i kolektivnim postignućima Sveučilišta u Zagrebu. Mohorovičićev sloj, Štamparovo javno zdravstvo, Fellerov teorem, Najmanova anemija, Sertićevi bakteriofagi, Guberinina verbotonalna metoda itd, nedvojbeno su svjetska postignuća. Prepoznatljivost Sveučilišta u Zagrebu se može pratiti i na Šangajskoj listi sveučilišta, u postignućima transplantacijske medicine (Hrvatska je prva zemlja po broju razmjene organa u EUROTRANSPLANT-u), i drugo. Sveučilište u Zagrebu pojačava napore i ulaže dodatnu energiju s ciljem povećanja korištenja novih mogućnosti koje EU nosi. Prije šest godina Sveučilište u Zagrebu je „natjeralo“ nadležno ministarstvo i šest preostalih sveučilišta da pristanu na ulaz Hrvatske u ERASMUS unatoč njihovu protivljenju. Zahvaljujući tom koraku sada nekoliko stotina studenata godišnje odstupa po semestar na nekom od europskih sveučilišta, kao sastavni dio svojeg studija.

Hrvatska je u NATO-u i EU-u. Mislite li da se državna administracija i političari mogu nositi s mehanizmima globalizacijskih odlučivanja?

Tu je zbiljski problem. I problem nije od danas. Pogledajte povijesno u okvirima bečke, peštanske i beogradske administracije (stanoviti ekvivalent današnje EU) trebalo je imati vrlo samosvjesne državnike s jasnim ciljevima, koji bi ostvarili maksimum hrvatskih interesa. Bilo je međutim sasvim suprotno. Te su administracije i internacionalna udruživanja više odnosile iz Hrvatske nego li što su Hrvatskoj donosile. Uz časte iznimke političara (primjerice Isidora Kršnjavoga, Vladka Mačeka, Ante Starčevića, Većeslava Holjevca) većina se ondašnjih političara dala impresionirati blještavilom obećanja, pravnim smalicama i velikim udaljenim načelima.

Čini mi se da Hrvatska ni danas nema dovoljno samosvjesnih državotvornih političara od formata. Na međunarodnoj sceni većina se hrvatskih političara ponaša neprimjereno. Kadšto čak idu sa svojim sramotnim igrokazima. Prema svojim kolegama europskim političarima u pravilu se ponašaju služanski, udvornički i prijetvorno. Kadšto su nekritički ksenofiličari. S druge se strane prema hrvatskim državljanima i interesima države ponašaju bahato, agresivno, nekooperativno i ignorantski. Često su skloni nipodaštavanju tradicionalnih vrijednosti društva i naslijeđenog duhovnog i materijalnog bogatstva. Svoj intelekt i energiju ulažu u efemerije, dnevne estradno-političke nastupe i paušalne procjene. Često su kverulentni, koriste se „šamanskim govorom i nastupom“ (Ladanovo tumačenje neobične pojave u javnom jeziku i govoru političara). Kadšto svojeglavo tumače normativni duh Ustava te prave protuustavne zakone i zahvate. Djeluju poput lažnih proroka kratkog dometa. Moglo bi se reći da u stanovitoj mjeri postupaju nadrealistički. Sveukupni je učinak destruktivan, s jasnim silaznim trendovima i pokazateljima.

Zašto ste toliko ogorčeni postupanjima političara u Hrvatskoj?

Iz sljedećih razloga, poimence: 22 godine ostavljaju neriješena granična pitanja, ignoriraju negativne demografske trendove, nisu pokrenuli pitanje utjerivanja ratne odštete, ne proglašavaju hrvatski gospodarski pojas na Jadranu (čak i kada ih na to upućuju izvana), ne rješavaju krađu predratnoga novca od strane Ljubljanske banke, ne brinu se o drugoj hrvatskoj državi i hrvatskoj dijaspori, a u odnosu na gospodarstvo i novčarsku regulaciju društva djeluju krajnje destruktivno.

Sve su to političko-državna pitanja *par excellence*. To su pitanja na kojima političar može postati veliki državnik. Međutim, vladajuće postave u zadnjih 15 godina od završetka rata, samo se prigodno, a ne sustavno, dotiču ili samo odmiču rečenu krupnu problematiku. Moglo bi se reći da se nakon rata ta stvarna pitanja zapravo ignoriraju. Većina se političara ponaša kao otpravnici poslova, kao neka vrsta poslovođe u manjoj trgovini, a ne kao izabrana osoba s povijesnom misijom.

Kako se država i alumni na visokim državnim položajima odnose prema svojem Sveučilištu?

Pravo pitanje. Dva su važna aspekta. Prvo, može se primijetiti nezasićena potreba stalnih nomotehničkih

promjena, i prečestih novih zakona pisanih *ab ovo*. Oko 20-tak verzija zakona o znanosti i visokom školstvu je doneseno u zadnjih 20-tak godina. Sve uprazno, zapravo velik jalov i nepotreban posao. Čini se kao da ne shvaćaju da smisao zakonodavne vlasti nije vježbanje mogućih ideja zakonotvorstva nad narodom, već optimalizacija iskustvenih međuodnosa sadržanih u postojećem radnom iskustvu. Drugo, u zadnjih se nekoliko postava uprave u Ministarstvu pojavila zanimljiva pojava neravnomjernog odnosa prema visokoškolskim državnim ustanovama u istoj državi. Jedni su poticani, drugi se održavaju, a treće se napada. Prema Sveučilištu u Zagrebu prisutan je mačehinski odnos na svim dodirnim točkama. Postoji izostanak konstruktivnog dijaloga, praktički je ukinut novački sustav, zakočena su ulaganja u razvoj, nametnuto je stezanje sveučilišne glavnice, unose se stanoviti komercijalni obrasci i pokušaji privatizacije te time izravno ugrožavanje autonomije itd.

U tom kadšto sudjeluju čak i neki završnici (alumni) ovog sveučilišta. Ne treba zaboraviti da je u središnjoj zakonodavnoj, sudskoj i izvršnoj vlasti velik broj visokoškoloških političara. Primjerice, netko je izbrojao da je u Tuđmanovoj eri bilo oko 80, a sada je oko 20 doktora znanosti u visokoj državnoj politici. Većinom su sa Sveučilišta u Zagrebu. Gledajući sa strane, oni bi mogli biti prosvijećena poluga i zagovarač interesa Sveučilišta u Zagrebu u odnosu na interese i položaj Sveučilišta u društvu. Činjenično, međutim, između Sveučilišta u Zagrebu i nadležnog Ministarstva nema razgovora, čak ni onda kad bi po pravilima službe moralo biti.

Utječu li ti poremećaji odnosa na proces izdavanja sveučilišnih udžbenika? Kako vidite budućnost sveučilišnih udžbenika?

Da, posredno i dijelom izravno. Naime, zaboravlja se primarna uloga udžbenika, te ih se pokušava staviti u isti koš s potrošnom robom. Državna potpora progresivno se smanjuje, valjda s idejom potpunog potrištavanja udžbenika, a prema parazitskim pojavama (neovlašteno fotokopiranje, gusarska izdanja i *de facto* krađe) državni regulacijski sustav se ponaša gotovo blagonaklono. Time ne samo da nastaje šteta izdavaštvu i autorskim pravima, već su poremećeni temeljni odnosi i kultura sveučilišnoga procesa. Naraštajima sveučilištaraca se odašilje kriva poruka.

S druge strane, udžbenici su trenutni presjeci razumijevanja, kondenzirani ekstrakt spoznaje u granskoj znanosti i struci. Dobar udžbenik donosi suvremene cjelovite prikaze (engl. *up-to-date state-of-the-art*). Novaku i profesionalcu udžbenici pružaju cjelovit oslonac, referentni okvir za bavljenje izabranom strukom. Stoga pisanje sveučilišnih udžbenika mnogi nastavnici doživljaju kao profesionalni izazov. Udžbenici će se stoga pisati, svim nedaćama usprkos. Oni određuju okvire struke i pripadne grane znanosti danog razdoblja, te su u svojoj naravi kostur relevantnih znanja i vizija epohe. Time su oni pouzdan oslonac za prijenos znanja novim naraštajima. Udžbenici izravno uvode novaka u srž, kontekst, smisao i cjelovito sagledavanje pojedine grane znanosti i struke.

Pregled važnijih događanja na Sveučilištu u Zagrebu u 2013. godini

Stipendije Sveučilišta u Zagrebu

Tijekom triju svečanosti u veljači i svibnju 2013. godine rektor prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš i prorektorica za studente i studije prof. dr. sc. Blaženka Divjak dodijelili su novčane potpore za ukupno 309 studenata preddiplomskih ili integriranih preddiplomskih i diplomskih studija Sveučilišta u Zagrebu. U veljači je iz Fonda za stipendiranje darovitih studenata Sveučilišta u Zagrebu dodijeljeno 100 novčanih potpora najuspješnijim studentima Sveučilišta u Zagrebu koji su u dosadašnjem studiju imali prosjek ocjena od najmanje 4.5 i nisu ponavljali niti jednu godinu studija, te su položili sve upisane predmete do kraja tekuće akademske godine. Sveučilište u Zagrebu je u svibnju dodijelilo i 100 stipendija koje se dodjeljuju u okviru kategorije za izvrsne studente, 88 stipendija za redovite i uspješne studente koji su slabijeg socijalno-imovinskog statusa te 21 stipendiju za studente s invaliditetom. U ovoj je akademskoj godini dodijeljeno 23 stipendije više no prethodne godine kada je 286 studenata istih kategorija primilo novčanu potporu.

Dodjela stipendija Sveučilišta u Zagrebu, aula Rektorata

Sveučilišna izvedba opere *Slavuj*

Sveučilište u Zagrebu je u suradnji sa zagrebačkim Rotary klubovima 14. travnja 2013. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog održalo scensku izvedbu opere *Slavuj* Igora Stravinskog. Ova dobrotvorna predstava održana je u svrhu stipendiranja studenata i poticanja sveučilišnih umjetničkih projekata.

Izvedba opere Slavuj

Riječ je o projektu koji ostvaruje više od 250 studenata Muzičke akademije, Akademije dramske umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti i Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod mentorstvom svojih profesora s ciljem međusobne suradnje i postizanja izvrsnosti u umjetničkom području. Sav prihod od prodaje ulaznica Sveučilište u Zagrebu je usmjerilo u realizaciju sveučilišnih umjetničkih projekata, dok su zagrebački Rotary klubovi studentima umjetničkih studija na Sveučilištu u Zagrebu dodijelili ukupno 12 godišnjih stipendija od 10.000 kuna.

Rektorova nagrada

Dodjela Rektorovih nagrada, dvorana „Maximus“ na Fakultetu elektrotehnike i računarstva

Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš je 24. lipnja 2013. dodijelio 97 Rektorovih nagrada za najbolje studentske radove i 17 posebnih Rektorovih nagrada za izuzetna studentska ostvarenja. Sukladno Pravilniku, dobitnicima Rektorove nagrade uručene su povelje i novčani iznos od 1500 kn po radu, dok su nagrađeni posebnom Rektorovom nagradom dobili povelje. Ove je godine na natječaj za dodjelu Rektorove nagrade bilo prijavljeno 207 radova, a za posebnu Rektorovu nagradu njih 43. Sažeci svih nagrađenih radova na hrvatskom i engleskom jeziku objavljeni su na mrežnoj stranici Sveučilišta u Zagrebu.

Dobitnici posebne Rektorove nagrade za kostimografsku mapu za predstavu Crna kuća

Svečanim koncertom obilježen ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju

Sveučilište u Zagrebu je 30. lipnja 2013. svečanim koncertom održanim u sklopu promocije doktora znanosti u Hrvatskom narodnom kazalištu obilježilo ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Obilježavanje ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, HNK

Program svečanog koncerta pripremili su studenti triju umjetničkih akademija Sveučilišta u Zagrebu. Glazbeni dio programa izveo je Simfonijski orkestar i zbor Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu pod ravnanjem maestra Mladena Tarbuka, uz sudjelovanje studenata Akademije dramske umjetnosti. Na programu su bila glazbena djela hrvatske glazbene baštine: uvertira opere Ljubav i zloba Vatroslava Lisinskog, simfonijska pjesma Sunčana polja Blagoja Berse, Himna slobodi Jakova Gotovca te hrvatska i europska himna. Tijekom koncerta na velikom su platnu prikazane fotografije radova najuspješnijih studenata Akademije likovnih umjetnosti.

Novi doktori znanosti

Sveučilište u Zagrebu je tijekom četiri svečane promocije u lipnju i rujnu 2013. godine promoviralo 780 novih doktora znanosti. Doktorski kandidati su tijekom svečanosti bili odjeveni u svečane odore (toge) i akademske kape, te su od zgrade Sveučilišta u Zagrebu do zgrade Hrvatskoga narodnog kazališta došli u povorci predvođenoj rektorom, prorektorima i dekanima sastavnica Sveučilišta.

Promocija doktora znanosti, Hrvatsko narodno kazalište

Svečanostima Sveučilišta u Zagrebu koje su održane u Hrvatskom narodnom kazalištu nazočili su brojni visoki gosti i uzvanici. Nakon završetka rujanskih promocija u Botaničkom vrtu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu je održana sveučilišna vrtina zabava. Tema sveučilišne vrtne zabave je bila nastavak projekta obnove staklenika za uzgoj egzotičnih tropskih biljaka.

Sveučilišna škola hrvatskog jezika i kulture

Sveučilišnu školu hrvatskog jezika i kulture već dugi niz godina zajednički organiziraju Sveučilište u Zagrebu i Hrvatska matica iseljenika. Ove je godine Sveučilišna škola svoj program održavala 22. lipnja do 19. srpnja. Škola je namijenjena mladim ljudima hrvatskoga podrijetla, ali i svim drugim studentima koji žele upoznati Hrvatsku, steći ili proširiti svoje znanje o našoj zemlji te naučiti ili usavršiti hrvatski jezik. U radu Sveučilišne škole sudjelovalo je 33 polaznika iz 14 europskih i preookeanskih zemalja (Danska, Francuska, Hrvatska, Italija, Luxembourg, Mađarska, Njemačka, Španjolska, Švedska, Švicarska, Australija, Brazil, Kanada, SAD) te stipendisti s partnerskih sveučilišta iz Toronto (University of Toronto i York University), Trsta (Università degli Studi di Trieste) i Sveučilišta u Kopenhagenu.

Osnovan Centar za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji Sveučilišta u Zagrebu

U skladu sa Sporazumom o organizacijskim promjenama i poslovnoj suradnji koji je sklopljen u lipnju 2013. između Sveučilišta u Zagrebu, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Imunološkog zavoda d.d., Senat Sveučilišta u Zagrebu svojom je odlukom od 9. srpnja osnovao Centar za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji. Centar je osnovan s ciljem integriranog bavljenja bazičnim, primijenjenim i razvojnim istraživanjima u području biotehnologije, a u svrhu podizanja regionalne konkurentnosti nacionalnih proizvođača u području biotehnologije te u svrhu edukacije studenata u istraživačkom radu. Sredstva za rad Centra za istraživanje i prijenos znanja u biotehnologiji Sveučilišta u Zagrebu osiguravaju se iz direktnih potpora državnog proračuna, sredstava Sveučilišta, projekata i donacija te obavljanjem vlastitih djelatnosti.

Tjedan Sveučilišta u Zagrebu

U okviru Tjedna Sveučilišta održanog između 11. i 16. studenoga 2013. u alui Rektorata održana je proslava Dana Sveučilišta/Dies Academicus kojom je Sveučilište u Zagrebu proslavilo početak 345. akademske godine. Dan Sveučilišta obilježen je svečanom sjednicom Senata na kojoj je 12 profesora Sveučilišta u Zagrebu primilo počasno zvanje i titulu *professor emeritus* te su dodijeljene nagrade „Fran Bošnjaković“ i „Andrija Mohorovičić“ za 2013. godinu.

Obilježavanje Dana Sveučilišta

Počasno zvanje *professor emeritus* Sveučilišta u Zagrebu u znanstvenom području prirodnih znanosti primili su: prof. dr. sc. Emil Babić, akademik Slaven Barišić, akademik Nikola Kallay, te akademik Vladimir Paar s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta; u znanstvenom području društvenih znanosti: prof. dr. sc. Vlatko Čerić i prof. dr. sc. Tanja Kesić s Ekonomskog fakulteta te prof. dr. sc. Milko Mejovšek s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta; u znanstvenom području humanističkih znanosti: prof. dr. sc. Doro-teja Maček s Filozofskog fakulteta, a u umjetničkom području: prof. dr. art. Ivan Crnković s Arhitektonskog fakulteta; u znanstvenom području tehničkih znanosti: prof. dr. sc. Hildegard Auf Franić s Arhitektonskog fakulteta, prof. dr. sc. Stanko Tonković s Fakulteta elektrotehnike i računarstva, te prof. dr. sc. Drago Katović s Tekstilno-tehnološkog fakulteta.

Dodjela počasnog zvanja professor emeritus prof. dr. sc. Hildegard Auf Franić

Nagrada „Fran Bošnjaković“ za 2013. dodijeljena je prof. dr. sc. Zdenku Kovačiću s Fakulteta elektrotehnike i računarstva za istaknute znanstvene rezultate, za unaprjeđenje i razvitak sustava automatskog upravljanja, fleksibilne automatizacije i robotike, za prijenos znanja i stručni odgoj studenata i mladih stručnjaka te za javnu djelatnost i promicanje imena Fakulteta i Sveučilišta u zemlji i inozemstvu.

Akademiku Marku Tadiću s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta dodijeljena je nagrada „Andrija Mohorovičić“ za ostvarene znanstvene rezultate, promicanje znanstvene

Dodjela nagrade „Fran Bošnjaković“ prof. dr. sc. Zdenku Kovačiću

Dodjela nagrade „Andrija Mohorovičić“ akademiku Marku Tadiću

discipline i struke te prijenos znanja i odgoj mladih stručnjaka u području prirodnih znanosti.

Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš na svečanoj sjednici dodijelio je i posebna priznanja studentima, profesorima i suradnicima Sveučilišta. Među dobitnicima posebnih rektorovih priznanja su studenti koji su postigli uspjeh međunarodnog značaja: Dominik Tomičević, FER; Karmela Brešan, Medicinski fakultet; Pavla Aleksić, TTF; Ana Burica i Josipa Majić, Ekonomski fakultet; Ana Hranilović i Luka Radiček, Agronomski fakultet; Ivor Horvatić, Muzička akademija; Tea Tutiš, PMF; Marin Kovačić, FKIT.

Dodjela priznanja predstavnicima Televizije Student

TELEVIZIJI STUDENT s Fakulteta političkih znanosti dodijeljeno je posebno priznanje za ostvarivanja izravnog prijenosa svečanih promocija doktora znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu održanih u Hrvatskom narodnom kazalištu 30. lipnja 2013. u program TV Studenta te četvrtog programa Hrvatske televizije, a povodom obilježavanja ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

U okviru proslave Dana Sveučilišta održana je i svečana dodjela spomen medalja redovitim profesorima Sveučilišta u Zagrebu koji su umirovljeni u akad. god. 2012./2013.

Tijekom Tjedna Sveučilišta održana su brojna predavanja, prezentacije i radionice, Info dan za doktorande, Smotra Sveučilišta u Zagrebu te svečana akademija u povodu 110. obljetnice sporta na Sveučilištu u Zagrebu i HAŠK-a Mladost.

Smotra Sveučilišta u Zagrebu

Ovogodišnja, 18. Smotra Sveučilišta u Zagrebu, održavala se u Boćarskom domu od 14. do 16. studenoga 2013. pod motom *Karijera bez granica*, pod pokroviteljstvom Grada Zagreba. Uz 33 fakulteta i akademija Sveučilišta u Zagrebu, posjetiteljima su se u tri dana predstavili i veleučilišta, visoke škole, studentske udruge i ostali sudionici iz Hrvatske i inozemstva - njih ukupno 110. Osim iz Hrvatske, sudionici Smotre došli su iz Slovenije, Austrije, Velike Britanije, Francuske, Nizozemske, Danske i Njemačke.

Predsjednik prof. dr. sc. Ivo Josipović i rektor prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš na otvorenju Smotre

Uz predstavljanja sudionika i studijskih programa, u okviru Smotre održane su i radionice i tribine sa zanimljivim temama i panelistima. Smotru Sveučilišta u Zagrebu posjetili su predsjednik Republike Hrvatske prof. dr. sc. Ivo Josipović, ministar obrane Željko Kotromanović te brojni drugi visoki gosti i uzvanici.

Kao i proteklih godina, u okviru suradnje između Sveučilišta u Zagrebu i srednjih škola, programe Smotre pratili su srednjoškolci iz cijele Hrvatske, koji su na Smotru Sveučilišta u Zagrebu stizali u organiziranim skupinama. Kao i prethodnih godina, program ovogodišnje Smotre pratilo je oko 25000 posjetitelja svih generacija.

Dobitnici Državne nagrade za znanost za 2012.

U Saboru su 15. studenoga 2013. dodijeljene državne nagrade za znanost za 2012. godinu, a laureatima su nagrade uručili predsjednik Hrvatskoga sabora Josip Leko i ministar znanosti, obrazovanja i sporta dr. sc. Željko Jovanović.

Akademik Ivan Gušić, profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu prima nagradu za životno djelo

Nagrada za znanost dodjeljuje se kao nagrada za životno djelo, kao godišnja nagrada za znanost, popularizaciju i promidžbu znanosti te kao nagrada znanstvenim novacima za znanstvena područja iz prirodnih znanosti, biomedicine i zdravstva, tehničkih znanosti, biotehničkih znanosti te društvenih i humanističkih znanosti. Hrvatskim je znanstvenicima ukupno dodijeljeno 31 znanstvena nagrada od kojih je 17 dodijeljeno znanstvenicima sa Sveučilišta u Zagrebu.

Tako su nagradom za životno djelo te za osobni doprinos proširenju znanstvenih spoznaja nagrađeni akademik Ivan Gušić, profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu u području prirodnih znanosti, prof. dr. sc. Branko Souček, umirovljeni redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta u području tehničkih znanosti te prof. dr. sc. Dubravka Oraić-Tolić s Filozofskoga fakulteta u području humanističkih znanosti.

Godišnje nagrade za znanost u području prirodnih znanosti pripale su prof. dr. sc. Tamaru Nikšić i prof. dr. sc. Pavlu Pandžiću, profesorima na Prirodoslovno-matematičkome fakultetu.

Godišnjom nagradom za znanost u području biomedicinskih znanosti nagrađeni su prof. dr. sc. Mladen Boban i prof. dr. sc. Zdravko Lacković s Medicinskoga fakulteta te prof. dr. sc. Hrvoje Brkić sa Stomatološkoga fakulteta, a u području biotehničkih znanosti nagradu su dobili prof. dr. sc. Rajka Božanić s Prehrambeno-biotehnološkoga fakulteta i prof. dr. sc. Ivica Kisić s Agronomskoga fakulteta.

Dekan Stomatološkog fakulteta prof. dr. sc. Hrvoje Brkić prima Nagradu za znanost

Godišnja nagrada u području društvenih znanosti pripala je prof. dr. sc. Milanu Mesiću i dr. sc. Draganu Bagiću s Filozofskog fakulteta te prof. dr. sc. Josipu Užareviću s istog fakulteta u području humanističkih znanosti.

Godišnjom nagradom za popularizaciju i promidžbu znanosti nagrađeni su prof. dr. sc. Damir Ježek s Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta i prof. dr. sc. Krešimir Bagić s Filozofskog fakulteta.

Godišnjom nagradom za znanstvene novake nagrađeni su Stjepan Stipetić, dipl. ing., dr. sc. Mia Kurek, dr. sc. Davor Filipović i Lovro Škopljanac.

Paula Pavletić, prof.